

KOD

31

GODINA XII JUN 2013.

ČASOPIS KOMORE DOKTORA MEDICINE REPUBLIKE SRPSKE

„Za korak lak i dobar tlak ili pritisak“

GlaxoSmithKline d.o.o.
Zmaja od Bosne 7-7a, Sarajevo, Bosna i Hercegovina
Više informacija i uputstvo za upotrebu lijeka možete dobiti
od medicinskih predstavnika kompanije GlaxoSmithKline

Lacipil je zaštićeno ime
GlaxoSmithKline grupe kompanija.

Reference: 1. Uputstvo za upotrebu lijeka Lacipil.

U skladu sa Zakonom o lijekovima i medicinskim sredstvima i Pravilnikom o farmakovigilanci lijekova potrebno je prijaviti svaku sumnju na neželjeno dejstvo lijeka Agenciji za lijekove i medicinska sredstva BiH (ndl@almbih.gov.ba). Neželjeno dejstvo lijeka, također, možete prijaviti i lokalnom GlaxoSmithKline uredu; Adresa: GlaxoSmithKline d.o.o., Zmaja od Bosne 7-7a, 71000 Sarajevo; Telefon: 033 959 000.

BH/LCP/0005/13

SVIJETLA BUDUĆNOST

Svaki dan slušam novokomponovane bajke o napretku u zdravstvu, ekonomiji, nauci itd; i ne znam sanjam li ja, ili se neki ne bude iz sna.

Poželim i ja, da u snovima, odem u blisku budućnost. I evo čuda! Budim se, a ono godina 2063, lijep dan, automobili voze na magnetni pogon, veliki parkovi, zelenilo, zelenilo... Gledam po licima ljudi, jesu stari, ali djeluju smireno i zadovoljno.

U novinama, te 2063. godine, piše da je Vlada konačno odustala od preseljenja hirurgije u renovirani prostor bivšeg Kliničkog centra. Naime, prostor je pod povoljnim uslovima izdala u stogodišnji zakup Balkan-medicu i sada je to javno-privatno skladište. Zanimljivo, ni ministarstvo zdravlja ne postoji! Troškovi plata i primanja (??) u tom ministarstvu bijahu nadmašili troškove liječenja pacijenata. I logično, ukinuto je.

Bolesnici se liječe u zemljama EU: Hrvatskoj, Srbiji i Crnoj Gori. Mnogo je jeftinije.

Mi i dalje čekamo datum za početak pregovora sa EU. Visoki predstavnik, inače praunuk nekadašnjeg VP, poziva političare u entitetu i dva kantona da se uozbilje.

U fus-noti piše da je EU, Visokom predstavniku - djedu, kao kaznenu mjeru za slabe rezultate odredila da se ta pozicija nasleđuje te sad njegov praunuk pokušava skinuti kletvu sa porodice. Američki predsjednik, Li-Mao-Bang, je oštro upozorio ovdašnje predsjednike Rome, da u ustav vrate odrednicu po kojoj i predstavnici neka od tri konstitutivna naroda mogu biti birani na te funkcije.

Prošle, 2062. godine su ukinuti matični brojevi. Nemaju kome biti određeni. Omladina je odavno otišla u EU i Kinu, a preostala "gerijatrija" je u polju korisnog seksa nemoćna. I raznih čuda bi se još dalo vidjeti! I to otvorenih očiju.

No, vratimo se našim bajkama. Gotovo smo ovisno naviknuti na njih.

S poštovanjem,

Vaš bivši glavni i odgovorni urednik
Prof. dr. Gostimir Mikač

Izdavač

Komora doktora medicine RS
www.komoradoktorars.org

Glavni i odgovorni urednik

Prof. dr. Gostimir Mikač

Urednik

Željka Grabež Biuković

Grafička priprema

Vanesa Kovač

Marketing i distribucija

Dr. Siniša Stanković

Lektor

Nedeljko Trivić

Tehnički sekretar

Goran Vuleta

Adresa redakcije

KOD, Prvog krajiškog korpusa 4/1
78000 Banja Luka, RS, BiH
Tel/fax: +387 51 32 93 63
e-mail: casopiskod@blic.net

Štampa

Grafomark d.o.o.

Časopis je oslobođen poreza na promet na osnovu člana 33. stav 1. tačka 9, Zakona o akcizama i porezu na promet, rješenjem br: 06/6-61-882/02, Ministarstvo nauke i kulture RS.

KOD

SADRŽAJ

3

Riječ urednika
Svijetla budućnost

6

Aktivnosti Komore
Izabran novi predsjednik Komore doktora medicine RS

7

Konstituisana Skupština Komore

8

Kakva je budućnost ljekara

8

Strategija doktorske profesije do 2030.

9

Prve licence

10

Novosti
*Posjeta predstavnika Foruma ljekarskih asocijacija
Jugoistočne Evrope*

11

Konferencija Srpske medicinske dijaspore

11

Skupština komore Federacije

12

Međunarodna saradnja
*Izvještaj sa 116. Skupštine Savezne Ljekarske komore
Njemačke*

17

Intervju
*Prof. dr Siniša Miljković, predsjednik
Društva doktora medicine RS*

22

Predstavljamo vam
Udruženje dermatovenerologa Republike Srpske

24

Korak dalje
Oaza mira i poštovanja

Plave strane	
<i>Sindrom sagorijevanja na poslu</i>	26
Vremeplov	
<i>Opšta bolnica Zvornik - Vijek razvoja zdravstva</i>	29
In memoriam	33
Žute strane	
<i>Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o standardima za sertifikaciju zdravstvenih ustanova</i>	34
<i>Odluka o načinu utvrđivanja naknada za usluge koje Fond PIO RS vrši osiguranicima, poslodavcima i drugim licima</i>	35
<i>Cjenovnik usluga koje vrši Fond, odnosno stručna služba Fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje Republike Srpske po zahtjevima osiguranika, poslodavaca i drugih lica</i>	36
Stručni skupovi bodovani od strane centra za KME	38
Stručni skupovi	
<i>Stručni sastanak pedijataru u Bijeljini</i>	43
<i>Bolja rehabilitacija - bolja budućnost</i>	44
<i>Nove metode u rehabilitaciji pacijenata</i>	45
<i>Univerzalni dizajn i adaptirano stanovanje iz perspektive radne terapije</i>	47
<i>Kontroverze u neurologiji</i>	48
<i>Skup profesionalaca različitih profila</i>	49
<i>Seminar o dodiplomskoj nastavi i usavršavanju u psihijatriji</i>	50
U trenucima odmora	
<i>Prim. dr Borislav Šokčević</i>	52
Knjige koje čitamo	
<i>Frank Lipman i Mollie Doyle: Potrošeni</i>	54
Kongresi: Novembar 2013 – mart 2014.	55

Izborna Skupština Komore

IZABRAN NOVI PREDSJEDNIK KOMORE DOKTORA MEDICINE RS

Prof. dr. Nebojša Jovanić

Narednih pet godina na čelu Komore biće prof. dr. Nebojša Jovanić, specijalista ginekologije i akušerstva iz Banjaluke. Odluka je to Skupštine Komore održane u Banjaluci 20. juna ove godine.

Rođen je 1951. g. u Banjoj Luci. Diplomirao na Medicinskom fakultetu u Beogradu 1976. g., na kojem je, nakon specijalizacije iz ginekologije i akušerstva, odbranio magistarsku i doktorsku tezu. Stalno je zaposlen u Univerzitetском Kliničkom centru Banja Luka.

Od 1993. godine učestvuje u nastavi na Katedri za ginekologiju i akušerstvo Medicinskog fakulteta u Banjoj Luci, a zvanje vanrednog profesora stiče 2006. g.

Boravio je na stručnom usavršavanju iz invazivne prenatalne dijagnostike i laparoskopije u Njemačkoj, a asistirane reproduktivne tehnike učio na Univerzitetскоj klinici u Beču.

Bio je vođa i učesnik brojnih projekata. Autor je priručnika „Vodič kroz internet za ginekologe i opstetričare“ i kliničkog priručnika „Ginekologija i opstetricija“.

Kao autor i koautor objavio je više stručnih radova u časopisima i na kongresima u zemlji i inostranstvu.

Od osnivanja Komore doktora medicine RS, prof. dr. Nebojša Jovanić se svesrdno angažovao na unapređenju sistema stručnog usavršavanja ljekara. Bio je predsjednik Centra za kontinuiranu medicinsku edukaciju Komore doktora medicine RS.

Prof. Jovanić je dobitnik *Velikog pečata* Komore, najvišeg priznanja koje se dodjeljuje za dugogodišnji stručni, pedagoški i naučni rad kojim se nastavlja tradicija i vrijednost struke.

KONSTITUISANA SKUPŠTINA KOMORE

Nakon provedenih izbornih skupova u regionalnim zborovima Komore, 20.6.2013. god. u Banjaluci je konstituisana nova Skupština Komore doktora medicine Republike Srpske

Članovi Skupštine su:

1. Doc. dr Momčilo Biuković, Banja Luka,
2. Prof. dr Jelica Predojević Samardžić, Banja Luka,
3. Prim. dr Mladen Šukalo, Banja Luka,
4. Prof. dr Nebojša Jovanić, Banja Luka,
5. Prof. dr Slavica Jandrić, Banja Luka,
6. Doc. dr Ljiljana Tadić Latinović, Banja Luka,
7. Mr sc.med. Saša Vujnović, Banja Luka,
8. Prim. dr Slavko Dunjić, Banja Luka,
9. Dr Slavica Popović, Prijedor,
10. Dr Nada Lukić, Prijedor,
11. Prim. dr Snežana Glišić, Bijeljina,
12. Dr Igor Novaković, Bijeljina,
13. Dr Vidak Simić, Bijeljina,
14. Dr Zoran Komljenović, Zvornik,
15. Dr Radivoje Novaković, Zvornik,
16. Prim. dr Slobodan Prtilo, Trebinje,
17. Dr Ranko Kokotović, Trebinje,
18. Dr Goran Todorović, Istočno Sarajevo,
19. Dr Zorica Mirvić, Istočno Sarajevo,
20. Prim. dr Miljana Subotić, Foča,
21. Dr sc. med Milivoje Dostić, Foča,
22. Prim. dr Štefica Savić, Foča,
23. Mr sc. med. Rajkica Bambulović Petrović, Doboј,
24. Prim. dr Duško Panzalović, Doboј,
25. Doc. dr Predrag Lazić, Doboј.

Članovi Izvršnog odbora Komore doktora medicine RS su:

1. Prim. dr Mladen Šukalo (predsjednik), 2. prim. dr Duško Panzalović, 3. dr sc. med Milivoje Dostić, 4. prim. dr Slobodan Prtilo, 5. dr Zoran Komljenović, 6. prim. dr Snežana Glišić, 7. dr Slavica Popović, 8. mr sc. med. Saša Vujnović, 9. dr Zorica Mirvić.

KAKVA JE BUDUĆNOST LJEKARA

Na kraju mandata predsjednik Komore doktora medicne Republike Srpske, doc. dr Momčilo Biuković, upoznao je članove Skupštine sa aktivnostima Komore u proteklih pet godina, zahvalio se saradnicima i kolegama na zalaganju u ostvarenju postavljenih ciljeva, a novom rukovodstvu Komore poželio puno uspjeha u radu. U svom izlaganju je, između ostalog, iznio i zanimljive konstatacije o korupciji i neznanju, kao glavnim bolestima doktorske profesije.

U vremenu koje dolazi postojaće mali i veliki doktori... Prvi su nesigurni, slabašnjog znanja, korumpirani, kupljeni od farmaceutskih kuća. Slabo plaćeni, društvenu i ličnu sigurnost potražiče u krilu partijskih vođa. Veliki doktori imaće bogata znanja, poznavati nove tehnologije, spremno donositi odluke i preuzimati rizike, dobro sarađivati sa kolegama iz velikih medicinskih centara. Biće dobro plaćeni, nezavisni intelektualci... Ali, plašim se da oni neće moći da žive ovdje - istakao je Biuković.

STRATEGIJA DOKTORSKE PROFESIJE DO 2030.

Dosadašnji predsjednik Izvršnog odbora Komore, dr Saša Vujnović, prezentovao je dijelove projekta *Analiza stanja doktorske profesije i strategija razvoja do 2030. godine* koji se realizuje sa ciljem prikupljanja podataka o najznačajnijim parametrima za ovu oblast. Iako projekat još nije završen, prema dostupnim podacima se može naslutiti da će u Republici Srpskoj trebati veći broj ljekara, da izdvajanja za zdravstvo moraju biti mnogo viša, a planiranje upisa studenata i specijalizacija prilagođeno specifičnim demografskim potrebama.

PRVE LICENCE

OD MARTA DO JUNA 2013. GODINE

1.	Nemanja Janković, <i>Banja Luka</i>	23.	Danijel Andrijević, <i>Banja Luka</i>
2.	Marjana Tica, <i>Banja Luka</i>	24.	Aleksandar Perić, <i>Banja Luka</i>
3.	Snežana Mastilo, <i>Foča</i>	25.	Jeremije Radović, <i>Modriča</i>
4.	Aleksandra Malešević, <i>Prnjavor</i>	26.	Mirjana Rudić, <i>Modriča</i>
5.	Sanja Đudić, <i>Bijeljina</i>	27.	Željka Dunderović, <i>Modriča</i>
6.	Gordana Jeftić, <i>Ugljevik</i>	28.	Miloš Milićević, <i>Banja Luka</i>
7.	Biljana Đurić, <i>Ugljevik</i>	29.	Zoran Mijatović, <i>Banja Luka</i>
8.	Vesna Vidaković, <i>Banja Luka</i>	30.	Tomislavka Vasić Savić, <i>Bijeljina</i>
9.	Alma Prtina, <i>Banja Luka</i>	31.	Danijel Šehovac, <i>Sarajevo</i>
10.	Milana Lukić, <i>Banja Luka</i>	32.	Mladen Savić, <i>Teslić</i>
11.	Suzana Spasić, <i>Doboj</i>	33.	Jelena Bera, <i>Laktaši</i>
12.	Novica Petrović, <i>Foča</i>	34.	Sanja Limić, <i>Rogatica</i>
13.	Snežana Vukoje, <i>Bileća</i>	35.	Vedrana Đaković, <i>Prijedor</i>
14.	Mičo Kremenović, <i>Banja Luka</i>	36.	Mirjana Đerić, <i>Zvornik</i>
15.	Ljupka Bjelica, <i>Istočno Sarajevo</i>	37.	Miloš Stančetić, <i>Doboj</i>
16.	Jelena Radić, <i>Lopare</i>	38.	Nikolina Banjac, <i>Banja Luka</i>
17.	Natalija Stević, <i>Zvornik</i>	39.	Ljiljana Savić, <i>Laktaši</i>
18.	Danijela Bodo, <i>Banja Luka</i>	40.	Adrijana Marković, <i>Zvornik</i>
19.	Sanja Vujević, <i>Banja Luka</i>	41.	Vesna Savić, <i>Šamac</i>
20.	Mladen Čumić, <i>Vlasenica</i>	42.	Nedo Rakulj, <i>Bijeljina</i>
21.	Nataša Keleman, <i>Banja Luka</i>	43.	Tanja Josipović, <i>Banja Luka</i>
22.	Goran Soldat, <i>Banja Luka</i>	44.	Sanja Lazić, <i>Derventa</i>

NOVOSTI

Banja Luka

POSJETA PREDSTAVNIKA FORUMA LJEKARSKIH ASOCIJACIJA JUGOISTOČNE EVROPE

Društvo doktora medicine i Komoru doktora posjetili su, 24. juna ove godine, predsjednik Foruma ljekarskih asocijacija Jugoistočne Evrope (SEEMF), dr Andrey Kehayov (inače predsjednik Bugarskog društva doktora) i generalni sekretar Foruma, prof. dr Jovan Tofoski (predsjednik Makedonskog lekarskog društva). Bila je to dobra prilika za razmjenu mišljenja o brojnim temama, naročito onim koje se tiču položaja ljekarske profesije i saradnje na ostvarenju zajedničkih ciljeva. Govorilo se i o potrebi što većeg učešća naših ljekara na Međunarodnom kongresu foruma ljekarskih asocijacija Jugoistočne Evrope koji će se održati u Portorožu od 11. do 15. septembra.

NOVOSTI

Beograd

KONFERENCIJA SRPSKE MEDICINSKE DIJASPORE

U Beogradu je sredinom maja održana Konferencija Srpske medicinske dijaspore kojoj su prisustvovali brojni medicinski stručnjaci iz zemlje i svijeta. Predstavnici Komore doktora medicine Republike Srpske, doc. dr Milivoj Dostić i mr sc. med. Sježana Simić Perić, učestvovali su u radu Konferencije koja je, pored ceremonijalnog, imala bogat stručni program. Organizovane su radionice na temu: *Matične ćelije, regenerativna medicina, bioinženjering; Pedijatrija; Žensko zdravlje – problemi u Srbiji; Hirurgija i anestezija; Bolesti i opcije u lečenju bubrega; Psihijatrija i neurologija; Palijativno zbrinjavanje; Radiologija.*

SKUPŠTINA KOMORE FEDERACIJE

Godišnja Skupština Ljekarske komore Federacije BiH održana je u Zenici 25. marta ove godine. U ime Komore doktora medicine RS prisustvovala joj je dr Rajkica Bambulović Petrović iz Doboja koja je pozdravila skup i izrazila nadu u dobru buduću saradnju dviju komora.

Zenica

*U Hannover-u je od 28. do 31.05 2013. organizovana 116. Skupština njemačkih doktora medicine. Domaćin sastanka je bila Komora doktora Donje Saksonije. Na Skupštini je bilo prisutno oko 700 poslanika Skupštine doktora medicine iz svih njemačkih saveznih država. Takođe su bili prisutni predstavnici velikog broja stranih komora: Albanije, Austrije, Republike Srpske i Federacije BiH, Češke Republike, Makedonije, Izraela, Mađarske, Poljske, Rumunije, Srbije, Slovačke, Latvije, Ukrajine, Rusije, Velike Britanije, Hrvatske, Crne Gore, Francuske, Kazahstana, Islanda, Švajcarske i Sjedinjenih Američkih Država. U radu skupa učestvovali su i predstavnici Svjetske medicinske asocijacije (WMA): predsjednik Cecil Vilson, sekretar Otmar Kloiber i sekretar Udruženja za kontinuiranu profesionalnu medicinsku edukaciju (CPME) dr Beger. Predstavnik Komore doktora medicine RS na ovom skupu je bio **doc. dr Dejan Bokonjić**, autor ovog izvještaja*

Izvjestaj sa 116. Skupštine Savezne Ljekarske komore Njemačke

DONESENI VAŽNI ZAKLJUČCI I PREPORUKE

Sastanak je otvorila predsjednica Komore doktora Donje Saksonije, dr Martina Wenker. Skupu se obratio ministar zdravlja Donje Saksonije, Stephan Well, i gradonačelnik grada Hannover-a, Bernd Strauch. Nadahnute govore su održali Siegrfries Borelli i predsjednik Njemačke komore doktora, prof. Frank Montgomery.

Prije početka zvaničnog dijela programa, skupu su se obratili predsjednik WMA, dr Vilson i sekretar CPME, dr Beger, koji su pozdravili učesnike i istakli važnost donesenih zaključaka, koji imaju uticaj na stanje zdravlja, ne samo u Njemačkoj, nego u cijelom svijetu.

Zvaničan program Skupštine odvijao se po sljedećim temama:

1. Buduće promjene sistema osiguranja pacijenata u Njemačkoj
2. Uticaj tržišta na dijagnostiku i liječenje ljudi
3. Uticaj siromaštva na zdravlje ljudi
4. Kontinuirana medicinska edukacija - revizija postojećeg modela
5. Regulisanje sistema kontinuirane edukacije
6. Specijalistička nastava - regulisanje praktične nastave

SISTEM OSIGURANJA PACIJENATA

Uvodnu temu koja se bavila promjenom sistema osiguranja pacijenata u Njemačkoj je predstavio prof. Montgomery. Ovo je bila ujedno i glavna tema skupa i o njoj se praktično diskutovalo tokom dva dana. Montgomery je na početku svog obraćanja pozdravio pojedinačno predstavnike svih komora iz inostranstva. Predstavio je predloge za promjenu sistema osiguranja u Njemačkoj koje je predložilo Savezno Ministarstvo zdravlja Njemačke. Do sada, u Njemačkoj su postojale dvije osnovne kategorije osiguranja, obavezno ili javno osiguranje i privatno osiguranje. Javno osiguranje koje je obavezno za sve može se podijeliti u sljedeće kategorije: osnovno osiguranje, osiguranje za pacijente kojima treba pomoć na duže staze, odnosno hronično bolesne pacijente, osiguranje od povreda, osiguranje penzionera i nezaposlenih. Osnovno osiguranje u Njemačkoj ne pokriva samo liječenje nosioca osiguranja nego i čitave porodice osiguranika. Potiče još iz 1883. godine iz Zakona o zdravstvenom osiguranju radnika. Danas je 90% građana Njemačke osigurano ovom vrstom osiguranja. Ljudi imaju pravo da biraju koja osiguravajuća kuća će im dati osiguranje. Osnovne prednosti ovog sistema su: osiguranje pokriva usluge vezane za prevenciju i sprečavanje bolesti, usluge ranog otkrivanja bolesti, usluge liječenja pacijenata i rehabilitacije pacijenata. Istaknuto je da je najviše novca kroz ovaj vid osiguranja u 2010. godini potrošeno na bolničko liječenje - 32% ukupne sume, zatim 19% je potrošeno na ambulantno liječenje, 18% na lijekove, 5% na stomatološke usluge itd.

Od 2009. godine ovaj vid osiguranja se plaća kroz novi Fond zdravstva. Izdvajanja su određena prema prihodima pacijenata. Rata doprinosa je bila dugi niz

godina 14,9%, a od 2011. godine 15,5% od ukupnih prihoda osiguranika. Od ove cifre zaposlenik plaća 8,2%, a poslodavac 7,3%. Maksimalan doprinos koji zaposlenik može dati tokom jednog mjeseca je do 305 evra. Predstavnici njemačkog Federalnog Ministarstva zdravlja i osiguravajućih društava su napravili sistem jednakog doprinosa svih osiguranika u ovom sistemu osiguranja. Osiguravajuća društva primaju novac od Fonda po članu i prema riziku obolijevanja članova i prema tome dobijaju više ili manje novca. Uvodjenjem jednakog doprinosa pacijenata je dovelo do porasta takmičenja među osiguravajućim društvima koja se bore da veličinom premije, odnosno bonusa, privuku što veći broj osiguranika. Osiguranici u Njemačkoj u ovom sistemu daju određeni stepen kofinansiranja koji se kreće do 10%.

Privatno osiguranje pokriva oko 10% osiguranika u Njemačkoj i uglavnom su se na njega odlučivali ljudi sa visokim prihodima i samo-zaposleni. Osim toga jedan broj osiguranika u Njemačkoj je imao osnovno osiguranje plus privatno dopunsko za

ASOCIJACIJA KOMORA BIH

Predstavnik naše Komore je zajedno sa predstavnikom Federalne Komore BiH razgovarao sa dr Ramin Parsa Parsom, iz Odjela za međunarodnu saradnju Federalne Komore doktora Njemačke, oko mogućnosti formiranja zajedničke krovne komore doktora medicine BiH. Ona bi imala koordinacionu ulogu dok bi dosadašnja ovlaštenja obje komore ostala kao i ranije.

Skup je bio odlično organizovan, naša delegacija je ostvarila više kontakata sa različitim delegacijama i imala razgovor o budućoj saradnji. Ostvareni su posebni kontakti sa austrijskom i ukrajinskom delegacijom.

Naredna 117. Skupštine Savezne Ljekarske komore Njemačke će biti organizovana naredne godine u Dizeldorfu.

neke usluge koje ne pokriva obavezno osiguranje kao što su neke stomatološke procedure i putničko osiguranje. Rata privatnog osiguranja je konstantna, izračunata je na osnovu predviđene dužine života i podijeljena je na broj mjeseci, odnosno broj godina.

Osnovne razlike ova dva načina osiguranja su:

- osnovni sistem osiguranja je obavezan, a privatni je dobrovoljni;

- rizik je uračunat u premiju osiguranja kod privatnog, dok kod državnog ili obaveznog postoji princip solidarnosti sa fiksiranim premijama od 15,5% prihoda osiguranika. Članovi porodice osiguranika u državnom osiguranju su osigurani automatski;

- Kad je riječ o privatno osiguranim licima, oni moraju platiti zdravstvene usluge pa ih refundirati, dok osobe sa obaveznim osiguranjem sve predviđene usluge dobijaju besplatno;

- Premije koje se dobijaju kroz privatno osiguranje u slučaju bolesti su veće, ali su veća i izdvajanja.

Novi plan Ministarstva zdravlja je da objedini ova dva sistema osiguranja, uprkos tome što postoji veliko protivljenje doktora. U diskusiji poslije uvodnog predavanja su istaknute mnoge mane ovakvog načina postupanja i posebno je naglašeno da je to kršenje osnovnih demokratskih načela. Velikom većinom poslanici se sugerisali Ministarstvu da zakon o sistemu zdravstvenog osiguranja u Njemačkoj doradi i ponovo pošalje na konsultacije svim relevantnim faktorima.

EKONOMIJA I MEDICINA

Drugu temu je prezentovao prof. Maio sa akcentom na uticaj tržišta na usluge u zdravstvenom sektoru. Govorilo se o uticaju farmaceutske industrije, povezanosti ekonomije i medicine. Posebna diskusija je vođena na temu birokratizacije medicine u smislu uvođenja različitih procedura osiguranja kvaliteta, sistema bodovanja. Ekonomski prihvatljivo upravljanje zdravstvenim ustanovama je dobro, ali se mora više voditi računa o istinskom kvalitetu usluga. Sve se više vodi računa o ekonomskom momentu tokom liječenja pacijenata, a manje o kvalitetu zaista pruženih usluga. Zbog skupoće liječenja nekada se skraćuju hospitalizacije, uskraćuju pojedine medicinske procedure, dijagnostičke usluge i dr., a sve to ponekad nije medicinski opravdano. Skrenuta je pažnja da prioritet mora da bude pacijent i njegovo zdravlje, a bodovanje, odnosno ekonomski aspekt, je i pored toga što je važan, na drugom mjestu. Nakon ovog predavanja se povela velika polemika i jednoglasni zaključak je bio da se u narednom periodu mora voditi više računa o kvalitetu usluga i stvaranom učinku liječenja, a da ekonomski aspekt ne smije pritiškati ljekare kako bi obavljali svoju dužnost savjesno.

Treća tema je bila posvećena reviziji "blue printa", odnosno kontinuirane medicinske edukacije u Njemačkoj. Uvodno predavanje je držao dr Kaplan. Do 2003. godine u Njemačkoj je skupljanje bodova kroz CME bilo dobrovoljno, a od tada postoji regulisan sistem da

svaki doktor u Njemačkoj tokom 5 godina mora skupiti 250 bodova. Dr Kaplan je predstavio način dobijanja bodova i želju da se sistem osavremeni uvođenjem novih metoda, posebno on line i praktičnih kurseva.

Osim ovoga predloženo je da se u pravilnik uključi period opravdanog odsustva sa posla, što znači da se za one koji su bolesni, koji su bili na trudničkom odsustvu, ili su vodili računa o oboljelim najbližim ukućanima i sl. za taj period odsustva produži važeća licenca. Predloženo je da se metode osiguranja kvaliteta i menadžmenta kvaliteta uključe u sistem bodovanja. Objedinjavanje kontinuirane medicinske edukacije (CME) i kontinuirane profesionalne medicinske edukacije (CPME) je naglašeno kao veoma potrebno. Potreban je takođe i "peer review" sistema kontinuirane medicinske edukacije. Takođe je istaknuto da bi se trebali modifikovati članovi pravilnika koji se odnose na to ko daje sertifikate i da se to, kao i broj bodova, treba potpuno unificirati na nivou svih komora.

EDUKACIJE I TRENINZI

Naredne dvije teme su bile posvećene reformi specijalističke nastave i organizaciji praktičnog dijela ove nastave. Uvodno izlaganje je imao dr Bartmann. On je izložio sadašnji koncept specijalističke nastave u Njemačkoj. Govorio je o kvalitetu i razlikama treninga za one koje će raditi u ambulancama i na terenu i onima koji će raditi u bolnicama. Postoji tendencija skraćivanja dužine trajanja treninga. Različite asocijacije učestvuju u pravljenju kataloga znanja i vještina koje jedan specijalista iz neke oblasti treba da posjeduje. Metodi rada se razlikuju kao i načini specijalizacije tako da se on tokom predavanja založio za reviziju i usklađivanje kvaliteta treninga specijalizanata. Nakon njegovog predavanja razvila se velika diskusija oko edukacije i treninga specijalizanata i subspecijaliza-

nata. Broj informacija stalno raste, a sa druge strane takođe i uže usmjerenje specijalizacija, što može biti velika pretnja za holistički pristup u liječenju pacijenata. Zaključak je da specijalistička udruženja dalje rade na reformi treninga specijalista vodeći računa o problemu sužavanja oblasti interesovanja specijalizanata.

Posljednjeg dana skupa u Hannoveru predstavnici komora su se bavili izvještajem o radu u prethodnoj godini, finansijskim stanjem i planovima rada u narednoj godini.

Tokom skupa u Hannover-u, predstavnici komora koje su članovi ZEVA grupe, čiji smo i mi članovi, su održali sastanak posvećen pripremi sljedećeg sastanka kojem je domaćin Komora doktora Austrije. Sastanak će biti održan u Beču 13. i 14. septembra 2013. godine. Dogovoreno je da glavne teme za sastanak u Beču budu položaj komora u regionu, autonomija i njihova pozicija u sistemu zdravstva, kontinuirana medicinska edukacija i njeno funkcionisanje u regionu. Predlog programa sastanka Komora Austrije će dostaviti u naredne dvije do tri nedelje.

Mudro izabrati pravi put

Hemomycin

azitromicin

Zymbaktar

klaritromicin

Marocen

ciprofloksacin

Panklav 2x

amoksicilin, klavulonska kiselina

svako dobro

Hemofarm

član STADA grupe

PROF. DR SINIŠA MILJKOVIĆ
PREDSJEDNIK DRUŠTVA DOKTORA
MEDICINE RS

PRESTROJAVANJE U HODU

Postoji prilična konfuzija oko uloge i značaja Društva. Svjestan sam da je neophodno nešto uraditi kako bismo povećali članstvo i vratili vjeru u opravdanost njegovog postojanja.

U naredne četiri godine rukovodite Društvom doktora medicine Republike Srpske koje postoji više od 20 godina. Hoće li se zadržati postojeće ustrojstvo Društva ili, možda, imate viziju neke nove organizacije...?

Društvo doktora medicine Republike Srpske osnovano je sad već davne 1992. godine u Milićima. Za prvog predsjednika Društva je izabran prof. dr Nikola Milićević iz Sarajeva. Januara 2000. godine u Banjoj Luci održana je Izborna skupština Društva doktora

medicine RS. Sjedište Društva je tada preneseno u Banju Luku, a za novog predsjednika je izabran doc. dr Momčilo Biuković iz Banje Luke. Od 2004. do 2012. godine predsjednik Društva je bio Prof. dr Duško Vasić.

Namjerno navodim ove podatke o Društvu kako bi čitaoci stekli uvid da je Društvo doktora organizacija sa dugogodišnjom tradicijom i da je to organizacija koja je postojala i opstala čak i u ratnim uslovima. Na čelu Društva su se nalazili neki od eminentnih ljekara Republike Srpske i Društvo je do sada svakako odigralo značajnu ulogu u pozicioniranju lje-karske profesije na našim prostorima.

Izabran sam za predsjednika Društva krajem prošle godine u momentu koji, čini mi se, predstavlja izvjesnu prekretnicu za Društvo. Postoji prilična konfuzija oko uloge Društva, njegovog značaja i uopšte potrebe za njegovim postojanjem. Svjestan sam da je neophodno nešto uraditi kako bi smo povećali članstvo i vratili vjeru u opravdanost njegovog postojanja. U tom smislu smatram da se Društvo treba »prestrojiti«, da tako kažem »u hod«, u smislu da to postane neka vrsta asocijacije specijalističkih udruženja RS, kako bi iz te asocijacije imali koristi i Društvo i pojedinačna specijalistička

udruženja u RS. Ovakve organizacije već postoje u okruženju, i u Evropi, i krajnji cilj nam je, nakon restrukturiranja, učlanjenje u ove evropske asocijacije. Društvo treba da postane mjesto koje će svi doktori doživljavati kao svoje osnovno esnafsko udruženje, koje će zastupati njihove pojedinačne interese, ali i interese udruženja čiji su članovi. Kad se to ostvari, a nadam se da hoće, sa preko 30 specijalističkih udruženja u pozadini, Društvo bi postalo nezaobilazan faktor na zdravstvenoj sceni RS zajedno sa Komorom doktora medicine.

Koje su najveće poteškoće u funkcionisanju specijalističkih udruženja. Kakva je njihova uloga u planiranju programa specijalizacija i organizacija specijalističkih službi?

Nedavno je održan sastanak Predsjedništva Društva doktora medicine RS sa predsjednicima 29 specijalističkih udruženja doktora u RS. Tema ovog sastanka su upravo bili problemi u radu specijalističkih udruženja i razmatranje potrebe za redefinisanjem odnosa Društva

i udruženja. Kao jedan od glavnih problema udruženja evidentiran je problem udruživanja na nivou BiH i naglašena je određena konfuzija koja na tom polju postoji u RS. Naša udruženja imaju veliki problem zbog lažnog predstavljanja udruženja iz Federacije BiH u Evropi, kao udruženja Bosne i Hercegovine, i do sada se borba protiv toga odvijala na pojedinačnom nivou. Formirana je radna grupa koja bi trebala da svoje prijedloge mjera uputi prema Ministarstvu, Komori, Vijeću ministara. Takođe smo nezadovoljni odnosom vlasti i Ministarstva, te Fonda ZZORS, prema udruženjima i Društvu. Moramo znati da su udruženja glavne strukovne organizacije doktora medicine i kao takve bi se trebali pitati o svim važnijim pitanjima iz njihovih oblasti. Oni bi trebali kreirati programe specijalizacija, protokole liječenja, smjernice, pa na kraju učestvovati i u kreiranju lista lijekova i biti predlagači raznih koordinatora na nivou RS. U ovom momentu udruženja su dosta dislocirana iz svega ovoga, i mi ćemo u narednom periodu raditi na tome da se to promijeni.

Kakva je saradnja Društva doktora sa sličnim asocijacijama u regionu?

Društvo doktora medicine RS ima vrlo dobru saradnju sa Društvom ljekara Srbije. Zahvaljujući profesoru Vasiću naše Društvo je punopravni član Asocijacije doktora jugoistočne evrope (kao predstavnici Republike Srpske) na šta smo veoma ponosni. Ove godine se, u organizaciji Southeast European Medical Forum i Udruženja doktora Slovenije, održava Četvrti internacionalni kongres u Porotoržu od 11. do 15. septembra sa glavnim temama iz oblasti kardiologije, onkologije, dijabetesa i transplantacije. Pozivam naše doktore na učešće na ovom kongresu u što većem broju, detalje o kongresu mogu dobiti na sajtu Društva. Predstavnici Društva aktivni su učesnici u rukovodećim strukturama ove asocijacije.

S obzirom da su specijalistička udruženja glavni nosioci edukacije ljekara, kakva je saradnja sa Komorom doktora medicine koja verifikuje vrijednost i značaj tih aktivnosti?

Podsjećam Vas da je Društvo doktora medicine RS pokrenulo inicijativu za osni-

vanje Zdravstvene komore Republike Srpske u februaru 2000. godine. Na osnovu te inicijative je u avgustu 2001. godine održana prva sjednica Inicijativnog odbora za osnivanje Komore doktora RS, da bi u novembru 2001. godine održana Osnivačka skupština Komore doktora medicine RS na kojoj je za prvog predsjednika Komore izabran prof. dr Aleksandar Lazarević. Ove podatke sam naveo kako bih naglasio da su Komora i Društvo u početku bile jedno. Komora je u suštini izašla iz Društva doktora. U proteklom periodu saradnja Komore i Društva je bila na zavidnom nivou, i vrlo konstruktivna, nadam se da će tako i ostati. Mi svakako imamo zajedničke ciljeve i zadatke, a to je zaštita i unapređenje ljekarske profesije. Komora je zakonom određena, dok je Društvo strukovna, dobrovoljna organizacija, i u tom smislu se unekoliko razlikujemo. Mislim da bismo trebali poboljšati saradnju kad se radi o kontinuiranoj edukaciji i da se tu Društvo treba aktivnije uključiti, a samim tim i specijalistička udruženja.

Značajna tekovina Društva je stručni časopis Scripta medica. Nagovijestili ste neke promjene u njegovom konceptu?

Scripta Medica je časopis Društva doktora medicine Republike Srpske. Jedini je medicinski časopis u Republici Srpskoj. Prva Scripta Medica je izdata još davne 1965. godine kao časopis ljekara Bosanske krajine, a glavni

urednik je bio prof. dr Andrija Mikeš. Tokom godina se mijenjao format časopisa i kontinuitet izlaženja. Kratak period tokom rata je prekinuto izdavanje, ali je entuzijazmom ljekara Medicinskog fakulteta Banja Luka, ponovo pokrenuto. Glavni urednik je bio prof. dr Bogdan Žigić, a sekretar prof. dr Miroslav Petković. Pod uredništvom prof. dr Rajka Igića iz Čikaga, 2010. godine, časopis je dobio svoj novi, sadašnji format. Redovno godišnje izlaze dva broja, u tiražu od 1000 primjeraka – u maju i oktobru. Časopis nije komercijalnog karaktera, ne prodaje se, već se šalje u zdravstvene institucije širom Republike Srpske, u Srbiju, Hrvatsku, kao i medicinske biblioteke širom svijeta. Autori su kako domaći, tako i međunarodno priznati stručnjaci iz cijelog svijeta: Japana, SAD-a, Švajcarske, Francuske... Jedan od osnovnih ciljeva koji sam sebi postavio dolaskom na funkciju Predsjednika Društva je da Scripta bude dovedena na sc. listu. Mislim da RS mora imati jedan takav časopis, pogotovo zato što u Federaciji Zenica i Sarajevo, a mislim i Tuzla, već imaju časopise koji su na sc.

listi. Mogu slobodno reći da je ovo i nacionalni interes. U tom smislu sam već pokrenuo neke radnje. Pokrenuta je procedura registrovanja *Scripte* u našem Ministarstvu nauke, te bodovanja od strane našeg Ministarstva, a razgovaraćemo sa bivšim uredništvom Skripte o modusima buduće saradnje i eventualnoj potrebi da se uredništvo osvježi sa novim snagama koje bi nam dale dodatni vjetar u leđa. Mnogi naši ugledni stručnjaci u inostranstvu su jako zainteresovani da pomognu časopisu, a u razgovorima sa Medicinskim fakultetom u Banjaluci smo preliminarno dogovorili da *Scripta* bude mjesto gdje bi se ubuduće promovisali magisteriji i doktorati naših članova, te da saradnja fakulteta i *Scripte* bude mnogo intenzivnija. Predsjedništvo Društva će se svakako u mnogo većoj mjeri u narednom periodu uključiti u rad Skripte.

Društvo je organizator već tradicionalnog Kongresa doktora medicine Republike Srpske koji je prilika za druženje i edukaciju ljekara. Ima li novina u organizaciji ovogodišnjeg skupa?

Ove godine Društvo organizuje u Tesliću od sedmog do desetog novembra Treći kongres doktora medicine

Republike Srpske. Teme kongresa su: *Bolesti savremenog doba, Dobra klinička praksa u zdravstvenoj zaštiti, Novine u hirurškim granama, slobodne teme.*

Cilj nam je okupiti što više doktora, sa što većim brojem radova. Generalni sponzor kongresa je Hemofarm, a kongres je pod pokroviteljstvom Vlade RS. Sam kongres će otvoriti Predsjednica Vlade RS. Sve informacije o kongresu možete pronaći na sajtu Društva doktora medicine RS, a drugo obavještenje će ovih dana biti distribuirano po zdravstvenim ustanovama RS.

Što se novina i kongresa tiče, u dogovoru sa udruženjima, razmišljamo da se kongres ubuduće održava na tri godine, ali da se kalendar događanja, te godine kad je kongres Društva, napravi tako da u toj godini specijalistička Udruženja nemaju neke važnije sastanke, kako bi ovaj kongres bio u toj godini najvažniji stručni događaj. Napominjem da su ovo za sada samo razmišljanja i sve je još u sferi razrade ideje.

Nedavno ste izabrani za člana Upravnog odbora KC Banjaluka zaduženog za konzervativne grane medicine. Šta su, po Vama, prioriteti u rješavanju problema iz te oblasti?

Kad se radi o KC Banjaluka, istakao bih da svi moramo biti svjesni da je to najveća zdravstvena ustanova u RS, i da kao takva pruža najviši nivo zdravstvenih usluga u Republici. Trenutna situacija je svakako zabrinjavajuća kad se uzmu u obzir dugovanja u kojima se KC sad nalazi. S druge strane, KC Banjaluka raspolaže velikim kapitalom kad su ljudski resursi u pitanju, odnosno ljekari specijalisti i ostali medicinski radnici, koji ulažu maksimalne napore da pacijenti ne osjete mnoge nestašice koje objektivno postoje. U tom smislu ću nastojati da sa cijelim novim timom, sa generalnim direktorom Račićem na čelu, pokušamo vratiti dostojanstvo zdravstvenim radnicima i doktorima koji rade u KC Banjaluka. Nastojaćemo poboljšati međuljudske odnose, koji su u proteklom periodu ozbiljno narušeni. Rezultat naših nastojanja bi trebao biti povratak ljekara u Klinički centar, koji su ga u proteklom periodu iz mnogobrojnih razloga napustili. Sa svakim od njih ćemo obaviti razgovor i ponuditi da se vrati u našu ustanovu. Osnovni cilj nam je da preživimo i da obezbijedimo da i ubuduće ovo bude reprezentativna ustanova, kako po uslugama tako i po kadrovima.

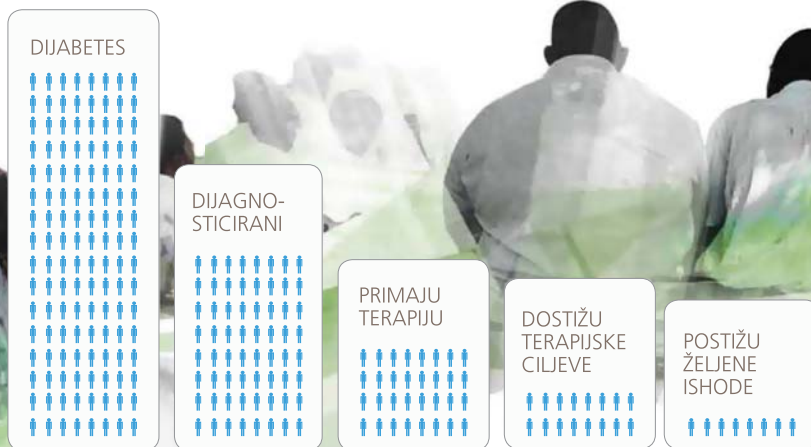
Željka Grabež Biuković

novo nordisk 90

MIJENJAMO ŽIVOTE VEĆ 90 GODINA

ključni momenti

Kako se pandemija dijabetesa nastavlja, svijetu je potrebno više ključnih momenata

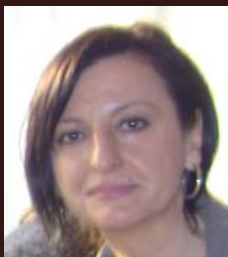

Pravilo polovina

Danas u svijetu s dijabetesom živi 371 milijon ljudi. Do 2030. godine ovaj broj bi mogao narasti na više od 550 milijona. Širom svijeta nedostatak svijesti o dijabetesu, nezdravi životni stilovi ili neadekvatna dostupnost zdravstvene zaštite uzrokuje da se kod milijuna ljudi razvije sljepoća, amputiraju ekstremiteti ili da prerano umiru zbog posljedica komplikacija dijabetesa.

Već 90 godina Novo Nordisk su određivali ključni momenti koji su doveli do fundamentalnih poboljšanja života ljudi pogođenih dijabetesom, hemofilijom i drugim teškim hroničnim oboljenjima. Danas širom svijeta u ovoj kompaniji rade hiljade uposlenika s predanošću, vještinama i odgovornošću kako bi stvorili još više ključnih momenata.

Koji će biti Vaš ključni momenat?

Piše, predsjednik Udruženja:
Doc. dr Jagoda Balaban

Udruženje dermatovenerologa Republike Srpske je osnovano 2002. godine. Međutim, zbog neaktivnosti i činjenice da za osam godina postojanja nije održalo ni jednu redovnu niti četvorogodišnju Skupštinu, niti je organizovalo stručne aktivnosti, Udruženje je formalno-pravno prestalo da postoji. Na Izornoj skupštini održanoj u Banjoj Luci, 25.03.2011. godine, obnovljeno je i ponovo registrovano

UDRUŽENJE DERMATOVENEROLOGA
REPUBLIKE SRPSKE

ZNAČAJNE AKCIJE NA PREVENCIJI OBOLJENJA

Udruženje danas ima 45 članova i čine ga dermatovenerolozi iz kliničkih centara, Medicinskog fakulteta Banja Luka, opštih bolnica i privatnih dermatoveneroloških ordinacija širom Republike Srpske. Od marta 2011. godine do danas, Udruženje je organizovalo više zapaženih stručnih skupova i aktivnosti.

Početkom marta 2012. godine održan je Prvi simpozijum Udruženja dermatovenerologa RS sa međunarodnim učešćem, na temu "Tumori kože", kojem je prisustvovalo oko 100 ljekara. Generalni pokrovitelj je bilo Ministarstvo zdravlja i socijalne zaštite RS, a generalni sponzor farmaceutska kompanija Belupo iz Koprivnice. Pored dermatologa i hirurga plastične i maksilofacijalne hirurgije iz KC Banja Luka, predavači su bili ugledni profesori dermatovenerologije iz Tuzle, Mostara, Sarajeva, Beograda, Zagreba i Ljubljane.

U maju 2012. godine Udruženje je organizovalo „Melanoma dan“ kao internu akciju održanu uglavnom u Klinici za kožne i polne bolesti, Kliničkog centra Banja Luka i u nekoliko privatnih dermatoloških ambulanti. Za jedan dan besplatno je pregledano oko 250 građana.

U oktobru iste godine Udruženje je u Banjoj Luci organizovalo anti-aging workshop. U okviru radionice je dr Jacques Otto iz Velike Britanije održao prezentaciju „Platelait-rich plasma applications“ (punjenje bora tromboctima bogatom plazmom). Dr Otto je teoretski i praktično prezentovao ovu vrlo popularnu metodu podmlađivanja koja u svijetu ima sve više pristalica.

SIMPOZIJUM U SEPTEMBRU

Udruženje je organizator Drugog simpozijuma sa međunarodnim učešćem na temu "Neželjene reakcije kože na lijekove", koji će se održati od 20. do 22.09.2013. godine u etno-selu "Stanišići" u Bijeljini.

U okviru Udruženja je osnovana Sekcija za prevenciju malignih tumora kože, a za voditelja Sekcije je izabrana dr Dragana Starović.

Sekcija za prevenciju malignih tumora kože je 17.01.2013. godine u Banjoj Luci, pod pokroviteljstvom Roche d.o.o. Sarajevo, organizovala okrugli sto na temu „Aktivnosti za poboljšanje prevencije, evidencije, dijagnostike i tretmana malignih tumora kože u svim segmentima zdravstvene zaštite stanovništva Republike Srpske“. Okruglom stolu su pored dermatovenerologa prisustvovali predstavnici Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite RS, Instituta za Javno zdravstvo, predsjednik Udruženja ljekara porodične medicine, nacionalni koordinator za maligne bolesti RS, onkolozi i ljekari plastične hirurgije.

U februaru 2013. godine u Sarajevu je formiran Euromelanoma bord za Bosnu i Hercegovinu, čiji je član dr Dragana Starović, predsjednik Sekcije za prevenciju malignih tumora kože iz Republike Srpske.

U okviru humanitarne Euromelanoma kampanje koju od 1999. godine dermatolozi besplatno provode u 33 zemlje, od 22. do 26.04.2013. godine 37 članova Udruženja dermatovenerologa Republike Srpske u

saradnji sa dermatovenerozima iz Federacije BiH su proveli kampanju na teritoriji cijele Republike Srpske i Federacije BiH. Kampanja na nivou entiteta održana pod pokroviteljstvom lokalnih ministarstava zdravlja, a na nivou BiH pod pokroviteljstvom specijalnog predstavnika EU u BiH Petera Sorensena.

Kampanja je provedena u Klinici za kožne i polne bolesti Kliničkog centra Banja Luka, opštim bolnicama u svim gradovima RS, domovima zdravlja u kojima su zaposleni dermatovenerolozi i u šest privatnih dermatoveneroloških ordinacija, kao u opštinama u kojima navedeni dermatovenerolozi rade u sklopu ugovora s Fondom. U Klinici za kožne i polne bolesti KC Banjaluka besplatno je pregledano 1006 građana, a u cijeloj Republici Srpskoj 2306.

Rezultati podataka iz upitnika Euromelanoma kampanje za Bosnu i Hercegovinu će kao i za sve ostale zemlje, biti uneseni u evropsku bazu podataka u Briselu.

Sve aktivnosti Udruženja su objavljene na:
www.udruzenjedermatovenerologa-rs.com.

OAZA MIRA I POŠTOVANJA

U Slatini, poznatom banjском mjestu pokraj Banje Luke, starim osobama otvorio je vrata savremeni gerontološki centar "Slateks"

Gerontološki centar je ustanova za zbrinjavanje lica treće dobi čiji je primarni zadatak obezbjeđenje kvalitetne i sveobuhvatne zdravstvene i socijalne njege. Opremljen po evropskim standardima otvoren je u prostorijama nekadašnje tekstilne firme, februara 2012. godine.

“Ova ustanova posjeduje 100 soba, odnosno 180 ležajeva. Jednokrevetne, dvokrevetne sobe i apartmani su prilagođeni redukovanim sposobnostima korisnika. U jedinicama pojačane njege, prilagođene otežanoj ili izostaloj pokretljivosti, narušenom stanju zdravlja, umanjnim sposobnostima za brigu o sebi, borave stanari kojima je neophodna zdravstvena njega i medicinski nadzor 24 sata. Hodnici i javni prostor su osigurani video nadzorom, a u sobama se nalazi SOS alarm koji je direktno povezan sa recepcijom,” kaže nam **Irena Jokić**, stručnjak za odnose s javnošću.

Veličina soba zadovoljava hotelski standard te su površine od 15 metara kvadratnih za jednokrevetne, 22 metra kvadratna za dvokrevetne i 27 metara kvadratnih za apartmane. Kreveti su opremljeni antialer-

MENADŽER I HUMANISTA

*Iako smo mlada ustanova, zadovoljni osmijeh na licima naših korisnika potvrđuje da uspješno ispunjavamo svoju socijalno-zaštitnu funkciju i izlazimo u susret pojedincima i porodicama u rješavanju nedaća koje su donijele bolest, starost, odnosno zavisnost od medicinske njege i pomoći. U tom smislu mi se ne prestajemo truditi da primjenimo najnovija dostignuća u oblasti gerontologije, te da putem raznovrsnih aktivnosti život naših korisnika učinimo zanimljivijim i ugodnijim – kaže direktor ove ustanove, gospodin **Milan Perduv**, vizionar koji je Slatini podario mnoge uspješne projekte.*

KVALITETNA ISHRANA ZA KORISNIKE I POSJETIOCE

U objektu se nalazi i dobro opremljen restoran sa oko 120 mjesta, a hranu pripremaju iskusni kuhari. Namirnice su uvijek svježe, a povrće i voće nabavljeno od lokalnih poljoprivrednika. Ishrana je prilagođena pojedincu u zavisnosti od životne dobi i zdravstvenog stanja. U okviru jelovnika postoji program za dijabetičare, kao i vegetarijanski program. Jelovnik je prilagodljiv za specifične zahtjeve korisnika u skladu sa njihovim vjerskim uvjerenjima.

gijskim madracima i posteljinom od damasta. U svim sobama nalazi se telefon, wi fi priključak, televizor, klima i grijanje, kao i sos signalizacija.

Korisnicima je na raspolaganju biblioteka sa bogatim fondom knjiga, te mnogi prostori za druženja. Centar veliku pažnju posvećuje i organizovanju društvenih aktivnosti. Priređuju se večeri poezije, komedije, plesa, izleti i radne terapije u prirodi.

Organizovana je 24-satna medicinska usluga, a brojni njegovatelji se brinu o higijeni korisnika. U slučaju medicinske indikacije, Gerontološki centar obezbjeđuje poziv hitne medicinske pomoći i prevoz do odgovarajućih zdravstvenih ustanova. Jedan dio centra je i hospicij, namijenjen pacijentima u terminalnoj fazi bolesti, kojima su preostala najviše tri mjeseca života. Njima se posvećuje posebna pažnja.

Okolina Centra sadrži park, paviljon i krovni vrt kojeg krase lavanda i začinsko bilje.

PACIJENTI NA RADIOTERAPIJI

U dogovoru sa Fondom zdravstvenog osiguranja obezbjeđen je smještaj, prevoz, hrana i njega za pacijente koji su podvrgnuti radioterapiji u Kliničkom centru Banja Luka.

KONGRESNI TURIZAM

Poseban dio objekta, koji je i fizički odvojen od ostatka kompleksa, predviđen je za hotelski smještaj i kongresni turizam. Dobro opremljena kongresna sala broji 100 mjesta.

SINDROM SAGORIJEVANJA NA POSLU

*Piše: prim. doc. dr sc. med. Kosana Stanetić,
spec. opšte i porodične medicine*

Burnout je stanje mentalne iscrpljenosti koje zahvata profesije koje se bave radom sa drugim ljudima. Prvi put ga je opisao Herbert Freudeberger 1970. godine, psihijatar koji je i lično patio od ovog sindroma. Sindrom sagorijevanja na poslu je fenomen kome su podložne „pomagačke profesije“, a najčešće se javlja kod ljekara, medicinskih sestara, prosvjetnih i socijalnih radnika.

Sindrom sagorijevanja na poslu (engl. burnout syndrome) je definisan kao hronični radni stres koji uključuje tri dimenzije: osjećaj emocionalne iscrpljenosti, negativan pristup u pružanju usluga (depersonalizacija) i osjećaj smanjenog zadovoljstva i nedostatak profesionalnosti (nedostatak ličnog zadovoljstva).

BURNOUT

Etiopatogeneza sindroma sagorijevanja na poslu je kompleksna, ali se generalno smatra da je produžen "negativni stres" ključni faktor u njegovom nastajanju. Individualne karakteristike pojedinaca i nemogućnost uspješnog savladavanja stresa imaju takođe važnu ulogu. Kao ostali važni patogenetski faktori označavaju se "robovanje svakodnevnoj rutini" ili "razočarenje zbog prevelikih očekivanja". Negativni osjećaji osoba sa visokim stepenom sindroma sagorijevanja na poslu su povezani sa gubitkom osjećaja za profesionalne obaveze, gubitkom sposobnosti za samorealizaciju i gubitak lične perspektive. Osjećaj besmislenosti egzistencije i gubitka interesa za sve što se događa utiče na sve sfere života osobe sa sindromom sagorijevanja na poslu. Ukoliko se osoba nalazi duže vremena u ovom stanju gubi sposobnost da uživa u životu.

Oboljeli osjećaju umor, malaksalost, imaju duže vremena neodređene fizičke bolove (glavobolja, bol u leđima, nesanica, stomačne tegobe i sl.). Oboljeli su razdražljivi, stalno napeti, impulsivni, posežu za alkoholom ili drogama, a mogu ispoljavati tugu, pesimizam, zatvorenost, emocionalnu krutost, preosjetljivost, bespomoćnost, osjećaj beznadežnosti.

SIMPTOMI SINDROMA SAGORIJEVANJA NA POSLU

Tjelesni poremećaji: hronični umor, iscrpljenost, probavne smetnje, prekomjerna tjelesna težina ili mršavljenje, nesanica, različiti bolni sindromi, smanjen imunitet, povećana potreba za alkoholom, sedativima i cigaretama.

Emocionalni poremećaji: depresija, emocionalna praznina, osjećaj gubitka životnog smisla, umor od saosjećanja, anksioznost, gubitak motivacije

za odlazak na posao, gubitak entuzijazma, apatija ili hipomanija, poremećaj prilagođavanja, izolacija, dosada, osjećaj tuge i bespomoćnosti, doživljaj bezvrijednosti, gubitak samopouzdanja i samopoštovanja, gubitak seksualnog interesa, osjećaj gubitka snage.

Bihevioralni simptomi: iritabilnost, nekritično rizično ponašanje, gubitak koncentracije, zaboravnost, eksplozivnost, grubost, pretjerana osjetljivost na vanjske stimulanse, npr. buka, svjetlo, mirisi i dr., negativan stav prema poslu i ljudima, međuljudski sukobi, bezosjećajnost, rigidnost, stalna okupiranost poslom, platom, beneficijama, uslovima rada, pružanje otpora promjenama, porodični problemi, razvod braka, suicidalne misli.

Mentalni poremećaji su česti kod oboljelih od burnout-a, a najčešće se javljaju anksioznost i depresija. Ostali znaci afektivnih i voljnih poremećaja su progresivno otuđenje, gubitak samopouzdanja i samopoštovanja, kolebljivost, nemogućnost koncentracije i zadržavanja pažnje, pojačan pesimizam i osjećaj opšte uzaludnosti. Ponašanje osobe sa sindromom sagorijevanja se mijenja, tako da vremenom zadovoljna osoba postaje nezadovoljna, odgovorna osoba postaje ćudljiva i povučena, a optimista postaje pesimista.

FAZE ISPOLJAVANJA SINDROMA SAGORIJEVANJA NA POSLU

1. Radni entuzijazam: Osoba je maksimalno posvećena poslu, udovoljava ljudima sa kojima radi, ne dopušta sebi dnevni niti godišnji odmor. Pretjerano angažovanje na poslu ne dovodi do adekvatnog zadovoljstva, a osoba postaje razočarana i nezadovoljna.

BURNOUT

2. Stagnacija: Karakteriše se teškoćama u odnosima sa saradnicima na poslu, porodicom i prijateljima.

3. Emocionalno povlačenje i izolacija: Ovakav obrazac ponašanja doprinosi doživljavanju posla kao besmislenog i bezvrijednog. U ovom stadijumu počinju se javljati prvi znaci tjelesnog iscrpljivanja, što predstavlja dodatni stres.

4. Apatija i gubitak životnih interesa: Javlja se kao odbrana od hroničnog nezadovoljstva na poslu. Prvobitno oduševljenje i samouvjerenost prelaze u cinizam i ravnodušnost, javlja se gubitak povjerenja u sebe i svoje sposobnosti.

METODE ZA PREVAZILAŽENJE SINDROMA SAGORIJEVANJA NA POSLU

Dosadašnja istraživanja nisu dala odgovor na pitanje: kako liječiti osobe oboljele od sindroma sagorijevanja na poslu. Ako se ovaj sindrom dijagnostikuje, liječenje je prepušteno svakom pojedincu.

Za savladavanje sindroma sagorijevanja na poslu Američko udruženje internista je 2001. godine predložilo pet osnovnih mjera, koje bi svaki ljekar morao primijeniti da se zaštiti od nastanka sindroma sagorijevanja. Preporuke ovog udruženja su:

Vodite brigu o sebi. Razmislite najprije svoj vlastiti zaštitni program. Uključite u svoj rad zabavu ili neku razbibrigu. Kada ste pod stresom važno je da ste sa porodicom više nego inače i da nađete vremena za svoje hobije.

Odredite granice Vašeg djelovanja. Razmotrite Vašu praksu i vidite gdje je potrebno povući granicu. Možda morate promijeniti Vaše radno vrijeme, Vaše opterećenje pacijentima, broj pregleda ili smanjiti broj problematičnih pacijenata. Reći ne pacijentu i rizikovati njegov odlazak drugom ljekaru je zdravije nego stalno popuštati i zadovoljavati neopravdane prohtjeve pacijenata.

Odredite sredstva za prevladavanje stresa. Izaberite osobu kojoj se možete povjeriti. Ako ne želite raspravljati Vaše probleme sa kolegama, obratite se starom kolegi sa studija, bivšem profesoru ili mentoru. Možete potražiti pomoć i u Vašoj vjerskoj zajednici ili kod psihoterapeuta. Moguća su i druga rješenja u vidu edukacije za preusmjerenje karijere ili promjene zanimanja.

Analizirajte sami sebe. Odredite koje su Vaše vrijednosti i želje, koje su Vaše vještine i šta volite da radite, a šta ne volite ili mrzite raditi. Sagorijevanje često proizilazi iz nesrazmjere između Vaših želja, procjena i interesa s jedne strane i zahtjeva radnog mjesta s druge strane.

Nadvladajte kompleks da su drugi uvijek bolji od Vas i da se to samo Vama događa. Posao ljekara je veoma zahtjevan i podložan stalnim promjenama. Međutim, ovo se događa i u drugim zanimanjima. Da bi se zaštitio od pojave sindroma sagorijevanja na poslu ljekar mora razviti vještine koje će mu pomoći da se nosi sa stalnim promjenama i da stvori potrebne odbrambene mehanizme.

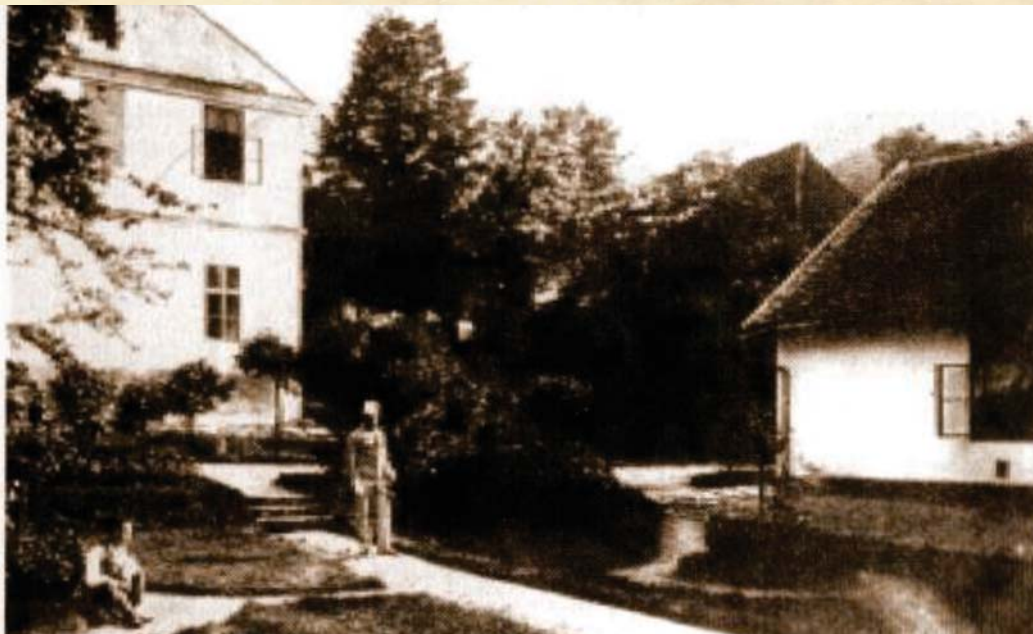
Opšta bolnica Zvornik, 1914-2013.

VEK RAZVOJA ZDRAVSTVA

Kroz sto godina postojanja organizovane zdravstvene zaštite u Zvorniku zabeleženi su teški dani borbe sa najtežim bolestima, ali i vremena kada su dobijane bitke protiv epidemija zaraznih bolesti i podizanje zdravstvene kulture i svesti stanovnika. Sve to ne bi bilo moguće postići bez, pre svega, velikog zalaganja i entuzijazma zdravstvenih radnika, lekara i drugog medicinskog osoblja, koji su snagom ljubavi prema ovom humanom poslu i najplemenitijim ljudskim osobinama postigli vredne rezultate

Prva bolnica u Zvorniku za vreme Austro-Ugarske okupacije podignuta je na Fetiji za potrebe vojnog garnizona, ali je služila i civilnom stanovništvu do kraja Prvog svetskog rata.

Teške zdravstvene i medicinske prilike zahtevale su energičnu akciju protiv rasprostranjenih epidemija. U čitavoj Bosni, samim tim i u Zvorniku, bio je veliki nedostatak lekara i drugog medicinskog osoblja, a trebalo je zaustaviti epidemije poput *boginja, skarlatine, difterije, mrsa*, sve tri vrste *tifusa*, zatim zarazne bolesti poput *sifilisa, lepre, šuge, tuberkuloze*.

Prva zvornička bolnica srušena je 80-tih godine prošlog veka zbog dotrajalosti

ZAČETNICI RAZVOJA ZDRAVSTVA

Kada govorimo o razvoju zdravstva u Zvorniku, ne možemo a da ne pomenemo imena dvojice lekara koji su bili začetnici razvoja i unapređenja zdravstva u ovom kraju, a to su dr Sergej Jankijević i dr Kiril Ljahov. Njihova imena dugo će ostati u sećanju ljudi ovog kraja.

Po završetku I svetskog rata higijenske prilike u Zvorniku bile su izuzetno teške, što je uslovljavalo masovno obolevanje stanovništva od raznih parazitskih i zaraznih bolesti. Tadašnji zvornički srez se sastojao od 10 opština sa oko 50.000 stanovnika. Područje na kojem je on radio obuhvatao je osim sadašnje opštine Zvornik još i Tavnju, Priboj, Lopare, Kalesiju i Konjević Polje sa oko 65.000 stanovnika.

Po nalogu Ministarstva zdravlja i socijalne politike iz Beograda u Zvorniku je za sreskog ljekara postavljen dr Sergej Jankijević koji je pružao zdravstvene usluge svima kojima su one potrebne, bez obzira da li mogu biti plaćene ili ne.

Prve prostorije u kojima je pružana zdravstvena pomoć i zaštita posle I svetskog rata bile su jako neuslovne i nalazile su se preko puta sadašnje osnovne škole. Baraka od oko 40 kvadratnih metara bila je montirana od presovanog papira a sastojala se od ordinacije, čekaonice i laboratorije. Zbog neuslovnog prostora u baraci i nemogućnosti obavljanja hirurških i akušerskih intervencija pokrenuta je inicijativa za izgradnju nove zgrade bolnice.

Za izuzetne zasluge u svom radu na području Zvornika, za napore učinjene u zdravstvenom prosvetivanju, širenje mreže ambulanti i stanica i lečenje dr Jankijević je 1934. godine odlikovan Ordenom jugoslovenske krune, a te iste godine dobio je i Zlatni orden Crvenog krsta Jugoslavije.

STARA BOLNICA

Zgrada zvorničke bolnice izgrađena je na Fetiji 1933. godine. U njoj su, u početku, pružane samo ambulantno-polikliničke usluge. Tek po obezbjeđenju sredstava kupljen je inventar i oprema, izgrađeno javno kupatilo te je zgrada na Fetiji osposobljena za bolničko lečenje. Ova bivša zdravstvena ustanova koju stari zvorničani i sada nazivaju 'stara bolnica' postoji i danas, samo sada služi za stanovanje, a novi medicinski objekti izgrađeni su na sadašnjoj lokaciji.

Obavešten da je na spisku za likvidaciju, dr Sergej Jankijević je, u junu 1941. godine, napustio Zvornik.

Njegov posao preuzima dr Kiril Ljahov (lik mu je ovekovčen u kultnom filmu Emira Kusturice „Otac na službenom putu“) koji je kao jedini lekar u Zvorniku radio od 1946. do 1955. godine i preuzeo je kako rad u gradu tako i odlazak na teren, kao i dr Jankijević. Tek od 1955. godine u Zvornik polako dolaze i drugi lekari.

Početkom 1955. godine u Zvorniku je delovala Zdravstvena stanica sa ambulantom opšte prakse, savetovalište za majke sa porodilištem, antituberkulozna ambulanta sa rentgenskim aparatom

i zubna ambulanta. Tada su na pružanju zdravstvenih usluga radila 3 stalna lekara, 7 bolničara, 7 opštinskih higijeničara, 1 zubar i 4 babice. Zdravstvena stanica je imala 20 bolesničkih postelja.

OSNIVANJE DOMA ZDRAVLJA

Dom zdravlja u Zvorniku formiran je 24. januara 1956. godine na čelu sa direktorom dr Ljahovim. U novoj zgradi bio je stacionar sa 40 kreveta opšte namjene i 10 kreveta za ginekologiju i akušerstvo. Osim ambulanti: opšte prakse, dečijeg dispanzera, školskog dispanzera, dispanzera za žene, antituberkuloznog dispanzera, laboratorije, zubne ambulante i higijensko epidemiološke službe, Dom zdravlja imao je ambulante u Drinjači, Sapni, Kozluku, Rastošnici, Branjevu i Kiseljaku.

Dom zdravlja pružao je usluge specijalista iz oblasti pneumoftizilogije, interne medicine, ginekologije, rentgenologije, bolesti uha, grla i nosa i druge. Specijalisti su dolazili sedmično ili dva puta mesečno iz Beograda, Šapca, Loznice i Tuzle.

Kao posledica značajnog privrednog i drugog napretka, razvijala se i omasovljavala zdravstvena

služba u Zvorniku. Tako se 1968. godine o zdravlju stanovništva brinulo 78 radnika Doma zdravlja, od čega 55 radnika medicinske struke.

Od kraja II svetskog rata pa do 1968. godine, posebno dobre rezultate postigla je higijensko-epidemiološka služba na suzbijanju zaraznih bolesti. Moramo navesti i podatak da je 1969. godine u zvorničkoj opštini rođeno 1.766 djece, od čega uz stručnu pomoć ljekara ili babica 436, što je vidan napredak u odnosu na ranije godine, a plod je uspešnog rada službe za zaštitu žena.

OSNIVANJE MEDICINSKOG CENTRA ZVORNIK

Izgradnjom nove zgrade, obezbeđenjem kadrova i nabavkom potrebne opreme, stekli su se uslovi da, 1971. godine Dom zdravlja preraste u Medicinski centar Zvornik. U njemu je obavljana kompletna ambulantno poliklinička i bolnička zdravstvena zaštita.

Iz godine u godinu rastao je broj zaposlenog osoblja i bolničkih kapaciteta (u ukupan broj kreveta - bolesničkih postelja uračunat je i stacionar u Srebrenici i Vlasenici):

- 1971. godine - 4 lekara specijaliste, 21 lekar opšte prakse, 5 stomatologa i 102 radnika medicinske struke; centar je brojao 136 bolesničkih postelja;

- 1975. godine - 16 ljekara specijalista, 37 ljekara opšte prakse, 10 stomatologa, 237 radnika medicinske struke; centar je brojao 200 bolesničkih postelja;

- 1981. godine - 30 ljekara specijalista, 40 ljekara opšte prakse, 12 stomatologa, jedan diplomirani farmaceut, 248 radnika medicinske struke; centar je brojao 300 bolesničkih postelja.

Nekadašnje opasne i pogubne bolesti otišle su u prošlost. Bolji uslovi života i rada stanovništva, razvijenost i dostupnost institucija zdravstvene zaštite poboljšavaju opšte zdravstveno stanje a evidentno je produženje životnog veka ljudi.

S obzirom da se ponovo pojavio problem postojećeg kapaciteta uveden je samodoprinos kako bi se prikupila sredstva za izgradnju zgrade za rad ambulantno-polikliničke službe sa 6000 m² poslovnog prostora. Izgradnja je dovršena 1985. godine a dotadašnjih 300 bolesničkih postelja povećalo se na 400. Otvorena su i nova odeljenja hirurške grane medicine.

Rekonstrukcija Opšte bolnice Zvornik pod rukovodstvom direktora prim. dr Lazara Prodanovića urađena je 1998. U tom periodu je dovedeno nekoliko vrhunskih specijalista koji su značajno unapredili dijagnostičke i terapijske postupke a pozivani su i brojni konsultanti subspecijalističkog nivoa te je kvalitet pruženih usluga podignut na do tada nezamisliv nivo.

Kapitalne investicije su urađene u periodu od 2007. do 2013. godine, za vreme direktora prim. dr Milorada Drljevića. Otvoren je, 2007. godine, novi Operacioni blok sa 4 sale, opremljen najsavremenijim anesteziološkim aparatima uz centralni dovod gasova, novim operacionim lampama i hirurškim stolovima. Sledila je rekonstrukcija bolničke apoteke i kuhinje, nabavka savremene opreme za laboratoriju i mikrobiologiju. Dve godine kasnije završena je izgradnja Dijalizacionog centra u kojem je bolnica participirala izgradnjom svoja 4 sprata gde je smeštena direkcija, nova biblioteka i specijalističke ambulante. Iste godine su nabavljena i 2 nova sanitetska vozila. U periodu 2010. do 2012. godine nabavljena je oprema i inventar za CT kabinet, novi ultrazvučni aparati, rentgen aparat, rekonstrukcija vešeraja i grejanja, a najznačajniji kvalitativni pomak je otvaranje

Onkološkog odeljenja. Prošle godine nabavljena je i Getingeova centralna sterilizacija, u ovom momentu najsavremenija na ovim prostorima.

OPŠTA BOLNICA ZVORNIK

Medicinski centar je 2006. godine podeljen na Dom zdravlja i Opštu bolnicu Zvornik i od tada funkcionišu kao dve zasebne celine.

Danas Opšta bolnica Zvornik pruža usluge sekundarnog i delom tercijernog nivoa stanovništvu regije Birač koju čine opštine *Zvornik, Osmaci, Šekovići, Milići, Bratunac, Srebrenica i Vlasenica*, a povećava se i priliv bolesnika iz opština *Han Pijesak, Sokolac i Pale*. Regija Birač se prostire na površini od 2.023 kvadratnih kilometara, a ima oko 150.000 stanovnika, od toga oko 86.000 osiguranika. Centar regije je Zvornik. Prosečan broj ukupnih pregleda iznosi oko 82.000 godišnje iz oblasti sekundarne i tercijarne zdravstvene zaštite, a broj ukupnih operativnih zahvata iz oblasti opšte i abdominalne hirurgije, traumatologije, ortopedije, urologije, vaskularne hirurgije, dečije hirurgije, otorinolaringologije i oftalmohirurgije iznosi oko 1.600 godišnje.

Prema podacima iz 2012. godine broj hospitalizovanih pacijenata je oko 9.175, obavljeno je oko 1.878 operativnih zahvata (od toga oko 142 carska reza) dok je ukupan broj pregleda i ostalih dijagnostičkih procedura oko 494.602.

U Opštoj bolnici Zvornik trenutno je zaposleno: 3 lekara subspecijalista, 34 lekara specijalista, 14 lekara na specijalizaciji, 4 lekara opšte prakse, 4 zdravstvena saradnika, dok je broj ostalog medicinskog osoblja 151. Kapacitet bolesničkih postelja je 207.

Današnje potrebe daleko prevazilaze prostorne kapacitete Opšte bolnice Zvornik te je pokrenuta inicijativa za izgradnju nove bolnice, traženje

adekvatne lokacije i obezbeđenje potrebnih dozvola. U toku je i ubrzana edukacija neophodnog kadra u skladu sa trendovima koje nameće moderna medicina.

S obzirom na to da je OBZ smeštena u nenamenskom objektu koji je izgrađen za nemedicinske potrebe, danas kao nikada do sad javlja se problem prostora i funkcionalnosti, a kadar i oprema u manjoj meri.

Razvojem medicinske tehnologije, uvođenjem sve većeg broja dijagnostičkih i terapijskih procedura,

sve većoj pristupačnosti savremenim aparatima tj. medicinskoj opremi u celini u prilici smo da sačinimo projekat za izgradnju nove bolnice na novoj lokaciji koji bi značajno doprineli kvalitetu pružanja zdravstvenih usluga sve većem broju osiguranih lica.

Prim. dr Zoran Komljenović,

član Skupštine Komore

Prim. dr Milorad Drljević

Direktor Opšte bolnice Zvornik

IN MEMORIAM

BORO VESELINOVIĆ

Polovinom marta 2013. godine iznenada je preminuo dr Boro Veselinović iz Bijeljine. Rođen je 1963. godine u Sanskom Mostu gdje je završio osnovno i srednje obrazovanje. Medicinski fakultet je završio u Banjaluci 1990. godine, a specijalizaciju iz porodične medicine 2012.

Dužnost ljekara obavljao je u Sanskom Mostu, Ugljeviku i Bijeljini. Pamtićemo ga kao dobrog kolegu uvijek spremnog da pomogne.

DRAGICA TODOROVIĆ

Početkom aprila ove godine preminula je dr Dragica Todorović, specijalista radiologije iz Nevesinja. Rođena je u Sarajevu 1956. godine. Medicinski fakultet završila je u Sarajevu 1982. godine, a specijalizaciju iz radiologije 2004. u Beogradu. Svojim vedrim duhom i savjetima pomagala nam je da riješimo mnoge probleme sa lakoćom.

Na osnovu člana 98. Zakona o zdravstvenoj zaštiti ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 106/09) i člana 82. Zakona o republičkoj upravi ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 118/08, 11/09, 74/10 i 86/10), na prijedlog Agencije za sertifikaciju, akreditaciju i unapređenje kvaliteta zdravstvene zaštite Republike Srpske, ministar zdravlja i socijalne zaštite d o n o s i

PRAVILNIK O IZMJENAMA I DOPUNAMA PRAVILNIKA O STANDARDIMA ZA SERTIFIKACIJU ZDRAVSTVENIH USTANOVA

Član 1.

U Pravilniku o standardima za sertifikaciju zdravstvenih ustanova ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 40/12) poslije člana 9. dodaju se novi čl. 9a. i 9b., koji glase:

“Član 9a.

(1) Standardi za sertifikaciju za Zavod za stomatologiju obuhvataju mjerila koja se odnose na upravljanje i rukovođenje Zavodom za stomatologiju i službom Zavoda za stomatologiju, i to:

- a) služba za oralnu hirurgiju,
- b) služba za preventivnu i dječju stomatologiju,
- v) služba za bolesti usta i parodontologiju,
- g) služba za bolesti usta i endodontciju,
- d) služba za ortodontciju sa zubotehničkom laboratorijom,
- đ) služba za stomatološku protetiku sa zubotehničkom laboratorijom.

(2) Standardi iz stava 1. ovog člana dati su u Prilogu 7. ovog pravilnika, koji čini njegov sastavni dio.

Član 9b.

Standardi za sertifikaciju specijalističkih stomatoloških ambulanti obuhvataju mjerila koja se odnose na upravljanje ustanovom, sigurnost usluga, medicinsku dokumentaciju, članove tima i kontrolu infekcije, a dati su u Prilogu 8. ovog pravilnika, koji čini njegov sastavni dio.

Član 2.

U članu 10. u tački v) Prilog 3. zamjenjuje se novim Prilogom 3 - Standardi za sertifikaciju za domove zdravlja. U tački d) slovo “i” briše se i dodaje zapeta, a u tački đ) tačka se zamjenjuje zapetom.

Poslije tačke đ) dodaju se nove t. e) i ž), koje glase:

- “e) Prilog 7 - Standardi za sertifikaciju Zavoda za stomatologiju,
- ž) Prilog 8 - Standardi za sertifikaciju specijalističkih stomatoloških ambulanti”.

Član 3.

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u “Službenom glasniku Republike Srpske”.
Broj: 11/04-500-216-2/12

28. decembra 2012. godine
Banja Luka

Ministar,
Dr Ranko Škrbić, s.r.

Fond za penzijsko i invalidsko osiguranje Republike Srpske Na osnovu člana 15. stav 1. tačka 28. Statuta Fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 37/12), Upravni odbor Fonda, na Osamnaestoj redovnoj sjednici, održanoj 25. aprila 2013. godine, donio je

ODLUKU O NAČINU UTVRĐIVANJA NAKNADA ZA USLUGE KOJE FOND PIO RS VRŠI OSIGURANICIMA, POSLODAVCIMA I DRUGIM LICIMA

I

Osiguranici, poslodavci i druga lica kojim Fond, odnosno Stručna služba Fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje Republike Srpske vrši određenu uslugu po njihovom zahtjevu obavezni su da plate odgovarajuću naknadu, čija visina zavisi od vrste usluge.

II

Naknadu ne plaćaju: korisnici prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja, vojni invalidi i članovi porodica poginulih boraca i umrlih vojnih invalida i djeca kod koje se vrši ocjena sposobnosti za samostalan život i rad.

III

Naknadu ne plaćaju pravna i fizička lica koja su u skladu sa članom 13. Zakona o administrativnim taksama ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj100/11) oslobođena plaćanja takse, kao i za uslugu koja je podnosiocu zahtjeva potrebna za dokazivanje u spisima i radnjama za koje se ne plaća taksa u skladu sa članom 14. Zakona o administrativnim taksama te za usluge koje stručna služba Fonda vrši u skladu sa Sporazumom o međusobnim pravima i obavezama u sprovođenju penzijskog i invalidskog osiguranja ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj15/00) i međudržavnim sporazumima, odnosno ugovorima o socijalnom osiguranju.

IV

Sastavni dio odluke je Cjenovnik usluga koje vrši Fond, odnosno Stručna služba Fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje Republike Srpske po zahtjevima osiguranika, poslodavaca i drugih lica.

V

Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srpske".

VI

Stupanjem na snagu ove odluke, prestaju da važe odluke broj: 02-08-13/00, od 9. februara 2000. godine, broj: 02-13-10/00, od 3. novembra 2000. godine i broj: 02-1RP-8/11, od 14. marta 2011. godine.

Broj: 1972-8/13
25. aprila 2013. godine
Bijeljina

Predsjednik,
Milorad Solaković, s.r.

Na osnovu tačke IV Odluke o načinu utvrđivanja naknada za usluge koje Fond za penzijsko i invalidsko osiguranje Republike Srpske vrši osiguranicima, poslodavcima i drugim licima, broj: 1975-8/13, člana 5. Statuta Fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 37/12), Upravni odbor Fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje Republike Srpske, na Osamnaestoj redovnoj sjednici, održanoj 25. aprila 2013. godine, donio je

CJENOVNIK USLUGA KOJE VRŠI FOND, ODNOSNO STRUČNA SLUŽBA FONDA ZA PENZIJSKO I INVALIDSKO OSIGURANJE REPU- BLIKE SRPSKE PO ZAHTJEVIMA OSIGURANIKA, POSLODAVACA I DRUGIH LICA

I

Visina naknade koju su osiguranici, poslodavci i druga lica dužna platiti Stručnoj službi Fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje Republike Srpske kao naknadu za izvršene usluge i poslove iznosi za:

1. Vještačenje, po zahtjevu inostranog nosioca osiguranja	400 KM
2. Vještačenje za utvrđivanje uslova za oslobađanje od plaćanja carine za uvoz vozila ili opreme, po zahtjevu osiguranika ili poslodavca	200 KM
3. Vještačenje, po zahtjevu Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske radi sticanja svojstva osiguranika u zdravstvenom osiguranju lica nesposobnih za privređivanje, odnosno za samostalan život i rad	100 KM
4. Vještačenje, po zahtjevu drugog organa ili osiguranika, za davanja nalaza, ocjene i mišljenja za postojanje tjelesnog oštećenja ili postojanja stalne potrebe za pomoć i njegu drugog lica	200 KM
5. Ocjena medicinske dokumentacije po zahtjevu Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine i drugih organa	300 KM
6. Vještačenje, ako ne postoji saglasnost komisije na Obrascu P-2, po zahtjevu osiguranika	300 KM
7. Izdavanje uvjerenja o plaćenim doprinosima, za poslodavca (obrazac T6)	30 KM
8. Izdavanje uvjerenja o ukupnom stažu osiguranja za osiguranika na zahtjev poslodavca (obrazac T8)	30 KM
9. Izdavanje uvjerenja o ukupnom stažu osiguranja za osiguranika Fonda (obrazac T8)	10 KM
10. Izdavanje uvjerenja na osnovu podataka iz matične evidencije Fonda, za osiguranika (obrazac T7)	10 KM

11. Izdavanje uvjerenja na osnovu AM obrasca iz baze podataka ERC ZIPO (obrazac T11)	10 KM
12. Izdavanje drugih uvjerenja na osnovu evidencija koje se vode u službi Fonda, za poslodavca i druga pravna lica (obrazac T10)	30 KM
13. Izdavanje drugih uvjerenja na osnovu evidencija koje se vode u službi Fonda, za osiguranika i druga fizička lica	10 KM.

II

Postupak i način izdavanja uvjerenja utvrđuje se posebnim uputstvom ili instrukcijom koju donosi direktor Fonda.

III

Ovaj cjenovnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja.

IV

Stupanjem na snagu ovog cjenovnika prestaje da važi cjenovnik br. 01-162/02, od 25. marta 2002. godine, br. 3491/05, od 23. septembra 2005. godine, br. 3890/07, od 22. oktobra 2007. godine i br. 3491/05, od 15. januara 2008. godine.

Broj: 1972-8a/13
25. aprila 2013. godine
Bijeljina

Predsjednik,
Milorad Solaković, s.r.

STRUČNI SKUPOVI BODOVANI OD STRANE CENTRA ZA KONTINUIRANU MEDICINSKU EDUKACIJU

Tema	Vrijeme održavanja	Mjesto održavanja	Broj bodova
Roche d.o.o-Roche Ltd. - Značaj ranog dijagnostikovanja hepatitisa B i C	25.03.2013.	Banja Luka	2
Sanofi Aventis - Savremeni pristup liječenju kardiovaskularnog rizika	27.03.2013.	Banja Luka	2
Sanofi Aventis - Savremeni pristup liječenju kardiovaskularnog rizika	28.03.2013.	Doboj	2
Sanofi Aventis - Savremeni pristup liječenju kardiovaskularnog rizika	30.03.2013.	Bijeljina	2
Dom zdravlja Teslić - Kortikosteroidna terapija kao faktor rizika u osteoporozi	18.04.2013.	Teslić	2
Udruženje ginekologa i opstetričara RS - XVII stručni sastanak UGORS-a	19- 20.04. 2013.	Banja Vrućica	4
Zavod za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju - Laser, shockwave i magnetna terapija	25.04.2013.	Banja Luka	2
Roche d.o.o-Roche Ltd. - Klinički pristup limfadenopatijama: Algoritmi za dijagnostiku limfoma	26.04.2013.	Trebinje	2
GlaxoSmithKline - Astma u svakodnevnoj ljekarskoj praksi; primjena i značaj spirometrije u praksi	26.04.2013.	Banja Luka	2
Udruženje oftalmologa RS - Zdrav pogled na svijet	26.04.2013.	Banja Luka	4

Udruženje pedijatara RS - XII pedijatrijski dani	26-28.04. 2013.	Banja Vrućica	6
Univerzitetska bolnica Foča i Medicinski fakultet Foča - Odabrane teme iz pedijatrije	10.05.2013.	Foča	2
Udruženje pulmologa RS - Majski pulmološki dani 2013	9-11.05.2013.	Banja Vrućica	6
Alvogen Pharma - Oralna rehidraciona terapija	14.05.2013.	Zvornik	2
Udruženje za osteoporozu RS - Novine u evropskim smjernicama za dijagnozu i tretman osteoporoze kod žena u postmenopauzi	14.05.2013.	Teslić	3
Udruženje ortopeda i traumatologa RS - Koštano zglobne infekcije	17.05.2013.	Šipovo	3
Alvogen Pharma - Oralna rehidraciona terapija	20.05.2013.	Prijedor	2
Udruženje doktora medicine privatne prakse RS - Alergijska oboljenja – komorbiditet, najnovija saznanja	21.05.2013.	Banja Luka	3
Zavod za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju „Dr Miroslav Zotović“ - Analiza kretnji slabinske kičme i minimalno invazivne metode	21.05.2013.	Banja Luka	2
Alvogen Pharma - Oralna rehidraciona terapija	22.05.2013.	Brčko	2
Roche d.o.o-Roche Ltd. - Klinički pristup limfadenopatijama: Algoritmi za dijagnostiku limfoma	23.05.2013.	Zvornik	2
Udruženje za prevenciju malignih tumora kože - Uloga dermoskopije u prevenciji malignih tumora kože	25.05.2013.	Banja Luka	3

GlaxoSmithKline - Kako postići više u liječenju pacijenata sa benignom hiperplazijom prostate	24- 25.05.2013	Doboj	2
Udruženje otorinolaringologa RS - XIX simpozijum otorinolaringologa RS sa međunarodnim učešćem	24-25.2013.	Jahorina	6
GlaxoSmithKline - Astma i HOPB – dileme u svakodnevnoj praksi ljekara porodične medicine	28.05.2013.	Doboj	2
Panevropski univerzitet Apeiron - Identifikacija vijuga i žlijebova mozga pomoću NMR-a	29.05.2013.	Banja Luka	3
Roche d.o.o-Roche Ltd. - Klinički pristup limfadenopatijama: Algoritmi za dijagnostiku limfoma	30.05.2013.	Istočno Sarajevo	2
Udruženje doktora porodične medicine RS - Savremeni pristup u liječenju demencije	30.05.2013.	Bijeljina	2
ALCON Pharmaceuticals Ltd. - Novi pristup u liječenju crvenog oka i glaukoma	03.06.2013.	Banja Luka	2
Innotech International - Savremeni pristup u prevenciji i terapiji sideropenijske anemije	04.06.2013.	Banja Luka	2
Ministarstvo zdravlja i socijalne zaštite RS - Dijabetesna nefropatija u Republici Srpskoj	07.06.2013.	Banja Luka	3
Sanofi Aventis - Tromboembolijska profilaksa i niskomolekularni heparini	07.06.2013.	Bijeljina	2
Udruženje anesteziologa i reanimatologa RS - Kardiopulmonalna reanimacija, postreanimaciono liječenje	07- 08.06.2013.	Brčko	4

Sanofi Aventis - Savremeni tretman kardiovaskularnog rizika	10.06.2013.	Prijedor	2
Udruženje transfuziologa RS - Transplantacija matične ćelije	12.06.2013.	Banja Luka	3
Roche d.o.o-Roche Ltd. - Klinički pristup limfadenopatijama: Algoritmi za dijagnostiku limfoma	13.06.2013.	Foča	2
Udruženje fizijatara RS - Rehabilitacija nakon moždanog udara	14.06.2013.	Istočno Sarajevo	3
Alvogen Pharma - Cirkadijalni ritam i mentalno zdravlje	17.06.2013.	Bijeljina	2
Udruženje građana Viktorija - Multisektorski odgovor na bolesti zavisnosti	17- 18.06.2013.	Banja Luka	2
Udruženje medicinskih mikrobiologa RS - Odabrane teme iz medicinske mikrobiologije	18.06.2013.	Banja Luka	3
Udruženje hirurga RS - VI simpozijum hirurga Republike Srpske i Srbije	20- 22.06.2013.	Foča	6
Alvogen Pharma - Cirkadijalni ritam i mentalno zdravlje	27.06.2013.	Banja Luka	2

Kako upotrebljavati Alvogen O.R.S.? ⁽⁶⁾

Odojčad i deca do 10 kg:

1 tableta u 100 ml vode za piće je dovoljna. Alvogen O.R.S. šumeći rastvor treba davati bebama u kraćim vremenskim razmacima (na primjer svakih nekoliko minuta). To je najbolji način da se rastvor apsorbuje u organizmu. Rastvor se može davati u maloj kašičici (sterilisanoj) ili flašici.

Obratite pažnju: ne rastvarati šumeće tablete u formulisanim rastvorima za bebe, već samo u vodi. Poželjno je davati Alvogen O.R.S. šumeći rastvor pre korišćenja flašice ili dojenja, kako bi se dovoljna količina lakše popila. Nakon toga, nastavite da hranite dete.

Odrasli deca do 20 kg:

Pripremiti 10 ml rastvora po kg telesne težine svaki put kada je potrebno nadoknaditi izgubljenu tečnost i elektrolite. Rastvoriti 2 tablete u 200 ml vode za piće. Ostaviti ih da se potpuno rastvore. Rastvor se pije polako, gutljaj po gutljaj, u kontinuitetu. To je najbolji način da se tečnost apsorbuje u organizmu.

Ukoliko je prethodno teško za korisnika, rastvor treba ispitati tokom dana.

Odrasli i deca sa više od 20 kg:

Rastvoriti 2 tablete u 200 ml vode za piće. Ostaviti ih da se potpuno rastvore.

200 ml rastvora koristiti svaki put kada je potrebno nadoknaditi izgubljenu tečnost.

Važno:

- Alvogen O.R.S. rastvor se pije polako, gutljaj po gutljaj, u kontinuitetu. To je najbolji način da se tečnost apsorbuje u organizmu.
- Rastvor se pije onoliko puta koliko je potrebno da se povuku znaci žeđi (2-3 puta dnevno).
- Minimalna količina za korišćenje, bez obzira na težinu deteta je 100 ml rastvora.
- Uzeti rastvor odmah. Pripremljeni rastvor se može čuvati na sobnoj temperaturi ne duže od 8 sati.
- Rastvor se može čuvati u frižideru maksimum 24 časova.

3. Alvogen O.R.S. Efervescentna tableta. Upustvo za pacijenta. 2013. XXXX

Alvogen

IZAZOVI LETA – dehidracija

- Dehidracija je nedostatak vode i elektrolita i nastaje onda kada je gubitak vode veći od njenog unosa.
- Elektroliti su soli koje tijelo koristi u glavnim ćelijskim aktivnostima, posebno unutar mišićnih i krvnih ćelija.

Alvogen
O.R.S.

12 efervescentnih tableta

Brza i
EFIKASNA
nadoknada
tečnosti i elektrolita

Prof. dr. Nedeljko Radlović (u sredini): pedijatri s dvije strane Drine su jedno biće

BIJE LJINA

STRUČNI SASTANAK PEDIJATARA

Tradicionalni susreti pedijataru Srbije i Republike Srpske organizuju se radi razmjene iskustava i sticanja novih znanja

U druženje pedijataru Republike Srpske i Pedijatrijska sekcija Srpskog lekarskog društva održali su XI stručni sastanak u Etno selu Stanišići u Bijeljini, 29. juna ove godine. Tom prilikom obrađene su značajne stručne teme iz dijagnostike i mogućnosti zbrinjavanja ozbiljnih stanja i oboljenja kod djece kao što su anafilaktički šok, koarktacija aorte, prekid disanja kod novorođenčeta i apsces pluća. Predavači su bili: prof. Nedeljko Radlović, predsjednik Pedijatrijske sekcije Srpskog lekarskog društva; doc.dr Marina Atanacković, UDK Beograd; dr Vladimir Mirošljević, KDB Banjaluka; mr sc.dr Snežana Simić Perić, DZ Bijeljina; dr Živka Kajmaković, OB Bijeljina; mr sc. dr Nataša Savić, Institut za zdravstvenu zaštitu majke i deteta Srbije „Dr Vukan Čupić“, Novi Beograd.

Učesnike Skupa pozdravio je u ime organizatora *doc.dr Zlatko Maksimović*, direktor Doma zdravlja Bijeljina, istakavši da je stalna edukacija obaveza koju svaki zdravstveni radnik ima prema svojim pacijentima, kolegama i samom sebi, bez obzira na društvene okolnosti i ekonomsku situaciju. *U našoj ustanovi prioritet dajemo obuci zaposlenih, i to je razlog što sa zadovoljstvom učestvujemo u organizaciji ovakvih skupova.*

PEKING

BOLJA REHABILITACIJA BOLJA BUDUĆNOST

Učesnici Sedmog svjetskog kongresa fizikalne medicine i rehabilitacije, održanog u Pekingu od 16.do 20. juna ove godine, ukazali su na značajan porast osoba sa onesposobljenjem, istakavši pritom potrebu većeg angažovanja lokalnih zajednica, vlada i ministarstava na obezbjeđenju boljih uslova za njihovu rehabilitaciju

Nakon spektakularnog otvaranja, svojstvenog Kinezima, uslijedila su izlaganja svjetski poznatih eksperata iz oblasti fizikalne medicine i rehabilitacije.

Predsjednik ISPRM (Internacionalnog udruženja fizikalne i rehabilitacione medicine) *prof. dr Marta Imamura*, u svom izlaganju je istakla značaj obezbjeđivanja najbolje moguće njege pacijenata sa onesposobljenjem. Misija udruženja je usavršavanje znanja, vještina i stavova doktora u razumijevanju patodinamike i tretmana oštećenja i onesposobljenja, u cilju unapređenja kvaliteta života svih osoba sa onesposobljenjem.

Prema podacima SZO i svjetske banke, 15% svjetske populacije živi sa onesposobljenjem i taj procenat se rapidno povećava. Za rehabilitaciju je značajno da je SZO krajem maja o.g. u Ženevi usvojila Rezoluciju o onesposobljenju. Aktivnosti ISPRM-a će u narednom periodu biti usmjeren na pomoć nacionalnim udruženjima kako bi ukazali lokalnoj upravi, vladi i ministarstvima na značaj rehabilitacije, ne samo za pojedinca, već za cijelu naciju.

Predsjednik Kongresa, *prof. dr Jianan Li*, istakao je značaj razmjene znanja i vještina i međunarodne sa-

radnje. Naglasio je značaj integracije zapadne i istočne teorije i prakse u fizikalnoj medicini i rehabilitaciji. Izlaganje je završio porukom: *Medicina bi trebala biti nauka bez regionalnih razlika, barijera i za sva ljudska bića.*

Na ovom značajnom stručnom skupu, prof.dr Gordana Stefanovski iz Banjaluke prezentovala je dva rada. Radovi su nastali na bazi istraživanja provedenih u Zavodu „Dr Miroslav Zotović“, Bolnici „Mlječanica“ i DZ Laktaši, timski, uz učešće mladih fizijatara-magistranata (dr Žana Banjanin, dr Mile Čeko, mr dr Milić Lazić), kao i iskusnih kliničara iz ovih ustanova (prim.dr Goran Talić, prof. dr Mihajlo Stefanovski).

BANJA LUKA

NOVE METODE U REHABILITACIJI PACIJENATA

Laser visokog intenziteta i shockwave terapija kao inovativne metode u rehabilitaciji pacijenata i magnetna terapija sa tehnologijom fokusiranog magnetnog polja teme su stručnog predavanja održanog, 25. aprila ove godine, u Zavodu za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju „Dr Miroslav Zotović“. Predavač je bio mr sc. Andrej Prouza, Čarls univerzitet, Prag

SHOCKWAVE I LASER VISOKOG INTENZITETA

Edukacija se bavi inovativnim metodama rehabilitacije akustičnim talasima i laserom visokog intenziteta u lečenju pacijenata sa traumatskim, neurološkim, reumatološkim, vaskularnim i drugim patologijama sa osvrtnom na lečenje sportskih povreda i kombinovanjem sa drugim terapijama, kao i razlikama među njima.

Obje metode se primjenjuju u fizikalnoj terapiji, ortopediji i sportskoj medicini i pružaju novu mogućnost bržeg i efikasnijeg lečenja pacijenata, tj. ubrzavaju proces rehabilitacije, daju jedinstveno rešenje za bol povezanu sa mišićno-skeletnim sistemom, poboljšavaju pokretljivost i samim tim i kvalitet života.

Cilj edukacije je osposobljavanje stručnjaka za samostalnu i praktičnu primenu ovih metoda, prevažno u svrhu brzog i dugotrajnog oslobađanja bola, smanjenja otoka, neuromišićnog oporavka i bolje funkcionalnosti celog organizma kod pacijenata, tj. upoznavanje sa samom terapijskom procedurom i njenim efektima.

Shockwave je akustični talas koji prenosi visoku energiju bolnom fibroznom ili mioskeletnom tkivu sa subakutnim, subhroničnim i hroničnim stanjima; sama tehnologija je korišćena u medicinske svrhe još pre 20 godina, kada su neke od propratnih pojava koje su uočene njenom primenom kao što su brže zaceljivanje kostiju i ubrzana regeneracija tkiva dovele do razvoja Shockwave aparata, koji danas koristi istu tehnologiju za primenu u fizikalnoj medicini. Shockwave se koristi za lečenje, regeneraciju i reparativni proces tetiva i mekog tkiva. Sam tretman je veoma jednostavan, siguran i uspešan. Najčešće indikacije su: povrede i bolovi u ramenu sa i bez kalcifikata, povreda i bolovi duž lakta (teniski lakat), povreda i bolovi kolena - tendinopatija, skakačko koleno, povreda i bolovi mišića i tetiva (ahilodinia), povreda i bolovi vrata i leđa.

Laser visokog intenziteta proizvodi monohromatsku lasersku svetlost koja snažno stimuliše lečenje i regeneraciju tkiva. Izlazna snaga lasera visokog intenziteta je oko 30-50 puta veća nego konvencionalna hladna laser terapija i specifična je zbog izuzetne penetracije. To mu omogućava sposobnost da stimuliše lečenje svake bolne tačke u telu. Štaviše,

upotreba pulsog lasera sa talasnom dužinom od skoro 1000 nm stvara fotomehanički talas u subkutisu. Ova fotomehanička stimulacija inhibiše bolne nadražaje i donosi momentalno oslobađanje od bola. Laser terapija visokog intenziteta je brz i efektivan tretman bez neželjenih efekata i, za razliku od terapije Shockwave aparatom, može biti aplikovan na bilo koje bolno mesto na telu.

Značaj obe terapije ogleda se u ublažavanju i eliminaciji bola, ubrzanju metabolizma, pospešivanju razvoja kolagena, regeneraciji, obnavljanju pokretljivosti i eliminisanju ukočenosti. Potrebno je samo 3-6 tretmana u nedeljnim intervalima kada je terapija akustičnim talasima u pitanju, tj. 3-10 za terapiju laserom visokog intenziteta gde period ponavljanja može da bude znatno kraći, tj. može se ponavljati svakog dana, a terapijski period traje svega par minuta. Već kod 2-3 terapije čak 80% pacijenata oseća potpuno olakšanje i znatno smanjenu bol.

Efekti kod shockwave terapije su: analgetski, umanjivanje mišićne tenzije, sprečavanje spazma, tj. eliminacija bola, umanjivanje rizika od razvoja edema, ubrzanje lečenja - porast proizvodnje kolagena, pospešivanje metabolizma i mikrocirkulacije, obnavljanje pokretnosti - rastvaranje stvrdnutih fibroblasta. Medicinski efekti lasera visokog intenziteta su: biostimulativni, analgetski, antiinflamatorni i antiedematozni.

MAGNETNA TERAPIJA

Magnetna terapija je jedna od najstarijih fizioterapeutskih procedura. U svom osnovnom obliku – primena

statičkog magnetnog polja permanentnog magneta – koristi se od davnina kao prirodni način lečenja. Tek sa dolaskom elektronike došlo je do razvoja niskofrekventne pulsne magnetne terapije, čiji su efekti dokazano i do 100 puta efikasniji od primene stacionarnog magnetnog polja. Zbog ovoga, magnetna terapija je postala jedan od najrasprostanjenijih fizioterapeutskih metoda. Kod nekih stanja ona se pokazala kao terapija sa dugotrajnim terapeutskim efektima čak i kada druge vrste terapije nisu postigle efekte. Poslednja otkrića o fiziološkom odzivu organizma na elektromagnetno polje nam ukazuju na sledeće efekte magnetne terapije: analgetski, antiedematozni, antiflogistički, trofički, miorelaksacijski i spazmolitički vazodilatacijski.

Dugogodišnjim istraživanjima, kliničkim studijama i prikupljanjem iskustava stvorena je nova tehnologija – takozvana „FMF“ (Focused Magnetic Field) tehnologija ili tehnologija fokusiranog magnetnog polja. Ovim je postignuto povećanje intenziteta elektromagnetnog polja sa strane pacijenta i značajno smanjeno elektromagnetno polje sa druge strane aplikatora. Drugim rečima, magnetno polje je premešteno sa nepravilne strane na stranu gde je ono poželjno i bez rasipanja elektromagnetnog zračenja po prostoriji.

S.K.

BANJA LUKA

Seminar u Zavodu za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju „Dr Miroslav Zotović“

UNIVERZALNI DIZAJN I ADAPTIRANO STANOVANJE IZ PERSPEKTIVE RADNE TERAPIJE

Iako primarno namijenjen radnim terapeutima, seminar su pohađali i doktori medicine, predstavnici udruženja osoba sa invaliditetom i drugi zainteresovani, što govori o potrebi povezivanja stručnjaka različitih profila u kreiranju životnog okruženja pristupačnog za sve

Stručnjaci iz Velike Britanije: Philipa Barton, Nigel Barton i Kate O`Shean, su od 18. do 21. aprila ove godine predstavili svoja iskustva iz oblasti prilagođavanja životnog i radnog prostora osobama sa invaliditetom. Unapređivanje radne terapije na ovakav način obuhvata povezivanje

sa svim zainteresovanim stranama u zajednici (arhitektima, građevinskim firmama, korisnicima...) u cilju zajedničkog djelovanja na promociji univerzalnog dizajna kao koncepta u čijoj osnovi su poštovanja ljudskih prava zagarantovanih međunarodnom Konvencijom o pravima osoba sa invaliditetom.

ISTANBUL

Prof. dr Zoran Ž. Semiz i mr dr Ljiljana Semiz sa Katedre za neurologiju, Medicinskog fakulteta Banja Luka i ZU SC „Poliklinika Semiz“, Prijedor, predstavili su rad pod nazivom „Poststroke depression“.

KONTROVERZE U NEUROLOGIJI

U Istanbulu je od 11. do 14. aprila ove godine održan 7. svjetski kongres o kontroverzama u neurologiji, na kom su učestvovali stručnjaci iz 62 zemlje

Ovaj stručni skup otvorili su prof. dr Murat Emre iz Turske i prof. dr Amos D. Korczyn iz Izraela, a uvodna predavanja, kao i vođenje sesija i debata povjereni su eminentnim profesorima sa prestižnih univerziteta iz skoro cijelog svijeta.

Naučni program su odvijao paralelno u četiri sale kroz serije predavanja, debate, plenarna zasjedanja, simpozijume i poster prezentacije, gdje su bile obuhvaćene sve oblasti neurologije. Izneseni su stavovi i novi trendovi o višedimenzionalnom

pristupu u kliničkim istraživanjima u neuronauci. Razmijenjena su iskustva i dileme o adekvatnom pristupu akutnom ishemijskom moždanom udaru i njegovim ozbiljnim faktorima rizika, ali i prevenciji. Izneseni su i novi stavovi i pravci za daljnji tretman hroničnih glavobolja, migrena i klaster glavobolja, a predstavljene smjernice za daljnja istraživanja neurodegenerativnih bolesti. Genetička ispitivanja, novi antiepileptici, te hirurški zahvati, bacaju novo svjetlo na pristup epilepsiji.

Sljedeći kongres je zakazan za iduću godinu u Berlinu.

Dr Tatjana Maglov i dr Višnja Banjac

Peti svjetski kongres o mentalnom zdravlju žena

SKUP PROFESIONALACA RAZLIČITIH PROFILA

Kliničari i istraživači iz mnogih disciplina uključujući psihijatriju, ginekologiju, psihologiju, socijalni rad su svojim znanjem dali doprinos boljem shvatanju značaja i prevencije mentalnog zdravlja žena

Medunarodna asocijacija za mentalno zdravlje žena je u periodu od 04. do 07. 03.2013. godine po peti put organizovala Svjetski kongres o mentalnom zdravlju žena u Limi, Peru.

Svečana ceremonija otvaranja održala se 4. marta u kongresnom centru Westin hotela u Limi. Nadovezujući se na uspjeh prethodna četiri kongresa u Berlinu (2001. godine), Vašingtonu (2004. godine), Melburnu (2008. godine) i Madridu (2011. godine), ovaj multidisciplinarni kongres je privukao zdravstvene profesionalce različitih profila. Skoro 1000 učesnika sa svih kontinenata je uzelo učešća na ovom kongresu. Kroz seriju uvodnih predavanja,

simpozija, plenarnih sesija, poster prezentacija i workshopova istraženi su psihosocijalni, kulturološki, ekonomski, biološki, genetski i drugi aspekti mentalnog zdravlja žena. Kliničari i istraživači iz mnogih disciplina uključujući psihijatriju, ginekologiju, psihologiju, socijalni rad su svojim znanjem dali doprinos boljem shvatanju značaja i prevencije mentalnog zdravlja žena. Socijalna pitanja kao što su društvena uloga žene, vaspitanje, obrazovanje, karijera, diskriminacija, nasilje i zlostavljanje su bili istraženi i predstavljeni sa jednog multidisciplinarnog i multikulturalnog nivoa.

*Dr Višnja Banjac
Klinika za psihijatriju, KC Banjaluka*

COVENTRY – VELIKA BRITANIJA

SEMINAR O DODIPLOMSKOJ NASTAVI I USAVRŠAVANJU U PSIHIJATRIJI

Jedan od ciljeva skupa bio je i izrada smjernica za nastavne planove i programe psihijatrije na medicinskim fakultetima, posebno u potrazi za resursima u zemljama sa niskim prihodima

Internacionalni seminar o dodiplomskoj nastavi i usavršavanju u psihijatriji je održan 18. i 19. marta 2013. godine u Coventry, Velika Britanija, u organizaciji Svjetske psihijatrijske asocijacije (WPA) - Sekcije za edukaciju u psihijatriji i Medicinskog fakulteta Univerziteta Warwick, Velika Britanija.

Na skupu se govorilo o kurikulumu iz psihijatrije i načinu evaluacije i ispitivanja. Razmatrane su i preporuke Svjetske psihijatrijske asocijacije o dodiplomskom kurikulumu iz psihijatrije, kao

i preporukama iz drugih organizacija kao što su WHO, Royal College psihijatrijsko udruženje, Američke psihijatrijske asocijacije i Svjetske federacije za medicinsko obrazovanje.

Na seminaru su učestvovali predavači iz Australije, Novog Zelanda, Južnoafričke Republike, Južne Amerike, Evrope, Izraela i Azije. Pozvani predavači iz Bosne i Hercegovine su bili prof. dr Marija Burgić Radmanović iz UKC Banja Luka i prof. dr Esmina Avdibegović iz UKC Tuzla.

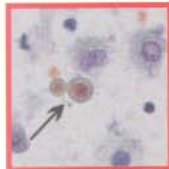
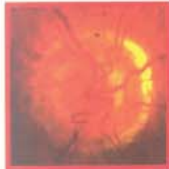
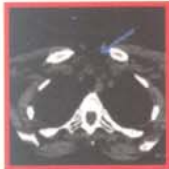

SCRIPTA 44 MEDICA

Časopis Društva doktora medicine Republike Srpske
Journal of the Medical Society of the Republic of Srpska

Godina: 44. • Broj 1 • maj 2013.
Časopis Društva doktora medicine
Republike Srpske

Vol. 44 • No. 1 • May 2013.
Medical Society of the
Republic of Srpska

EDITORIAL/Уводник

Case Reports and Adverse Drug Reactions R. IGIĆ, N. STOJAKOVIĆ

ORIGINAL ARTICLE/ОРИГИНАЛНИ ЧЛАНАК

Outpatient utilization of systemic antibiotics in the Republic of Srpska V. MARKOVIĆ PEKOVIĆ,
S. STOISAVLJEVIĆ-ŠATARA, R. ŠKRBIĆ

ORIGINAL ARTICLE/ОРИГИНАЛНИ ЧЛАНАК

Gender and Laterality of Lesion on Severity of Post-Stroke Depressive Symptoms
S. DRAČA

ORIGINAL ARTICLE/ОРИГИНАЛНИ ЧЛАНАК

Abbreviated UVA-Riboflavin Corneal Collagen Cross-linking for Keratoconus and Post-LASIK
Ectasia R.L. EPSTEIN, G.L. EPSTEIN

CASE REPORTS/ПРИКАЗИ СЛУЧАЈЕВА

Subcutaneous Emphysema and Pneumomediastinum Following a Dental Filling Procedure
D. VORONOV, A. RUSSO, S. JULOODRI, S. THOMAS

Atypical form of congenital excavated anomaly of the optic disc with characteristics of
peripapillary staphyloma and morning glory anomaly B. MARKIĆ, M. MAVIJA, E. IGNJATIĆ

IMAGES IN CLINICAL MEDICINE/СЛИКЕ ИЗ КЛИНИЧКЕ МЕДИЦИНЕ

Dual Pulmonary Infections in a 57-Year-Old Male J.L. BERO

SPECIAL ARTICLE-CLINICAL PRACTICE/СПЕЦИЈАЛНИ ЧЛАНАК-КЛИНИЧКА ПРАКСА

Risk Factors for Venous Thromboembolism

N.M. ANTONIJEVIĆ, A.V. KANJUH, I. ŽIVKOVIĆ, L.J. JOVANOVIĆ

LETTER TO THE EDITOR/ПИСМО УРЕДНИКУ

IN REPLY/ОДГОВОР

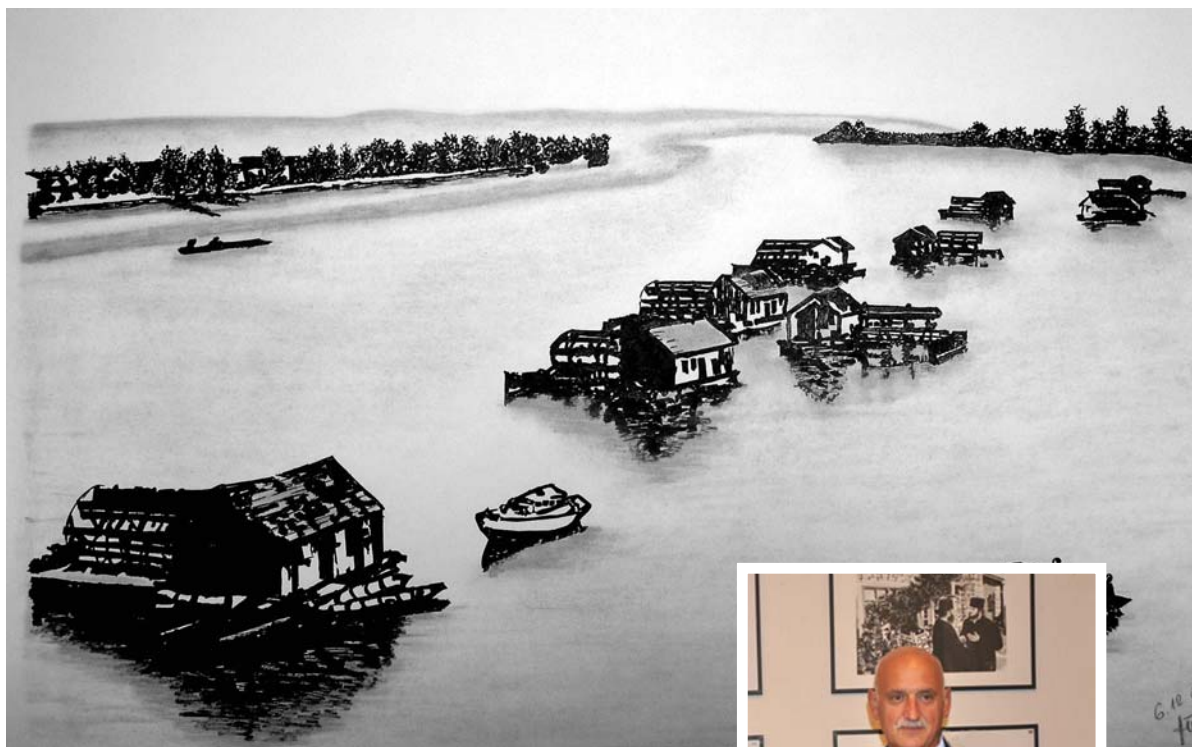
CONTINUING MEDICAL EDUCATION/КОНТИНУИРАНА МЕДИЦИНСКА ЕДУКАЦИЈА

Questions and Answers M. MAVIJA, S. ILIĆ, V. PAVLIĆ

Публикације аутора из Републике Српске у часописима уврштеним у *Medline*

Рецензирање рукописа научних саопштења

www.scriptamedica.com

Prim. dr Borislav Šokčević, Gradiška

CRTEŽOM UHVAĆENO VRIJEME

Veliku ljubav prema gradu u kojem živi Borislav Šokčević pokazuje na različite načine, ipak onaj izražen kroz njegove grafike privlači najviše pažnje. On crta kuće, rijeku, krovove i mostove tako da kroz njih provijavaju duše ljudi prošlih vremena

Šokčević je slikar koji imaginacijom postaje neimar, gradi vječni grad, Grad koji će zauvijek postojati na njegovim crtežima. Otkriva nam nepoznate spone prostora i čovjeka u njemu, koje su temelji postojanja.

Opus pod nazivom "Gradiška nekad i sad" bolno je svjedočanstvo prošlosti u ovim krajevima. Crteži djeluju jasno, puni su kontrasta i napetosti kako to i zahtijeva tehnika kojom su rađeni, dok žal za prošlim vremenima izbija iz svakog detalja.

Njegova druga tematska zbirka su „Svetogorske skice“. Duh zdanja i monaha uhvaćen u pamćenju, a potom, kad se sve stišalo, oživjeli u crtežima tušem. *Hilandar nije lak motiv, potresan je u ćutanju i poruci*, kaže Šokčević...

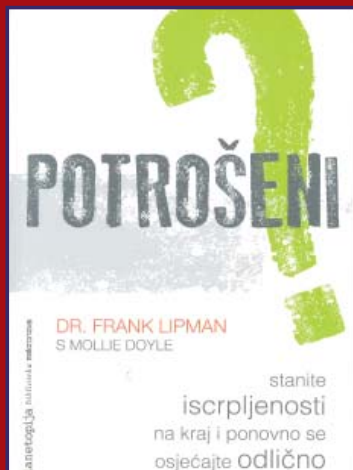
Imao je pet samostalnih izložbi, od kojih su dvije u Gradišci bile dobrotvorne, prodajne: jedna namijenjena za obnovu izgorjelog Doma kulture, a druga za izgradnju crkvenih hramova u Dubravama i Kruškiku. Izlagao je i u Loznici, Srpcu i Tesliću.

Slikanje mu nije jedina preokupacija. Aktivan je u nekoliko humanitarnih i društvenih organizacija. Sekretar je „Ogranka Vukove zadužbine u Gradišci,“ predsjednik Udruženja dobrovoljnih davalaca krvi, član predsjedništva Kinološkog društva, član odbora SKIP društva „Prosveta“ u Gradišci, organizator „Biciklijade“ ... Sve to, uz veliko profesionalno angažovanje, dr Šokčeviću ne pada teško.

Volio bih, samo, kaže - da je duži dan.

Ž.G.B

PREPORUČUJEMO

PUTEVI, časopis za književnost, kulturu i umjetnost

Izdavač: Narodna i univerzitetska biblioteka Republike Srpske

Frank Lipman i Mollie Doyle:
POTROŠENI
Planetopija, Zagreb, 2012.

KAKO OBUZDATI EPIDEMIJU ISCRPLJENOSTI

Tokom dugogodišnje prakse dr Frank Lipman, stručnjak za integrativnu medicinu koji živi i radi u Njujorku, često je ukazivao na stanje koje naziva potrošenošću: pacijenti pate od nesanicice, potištenosti, napada panike, probavnih tegoba, alergija, umora, bolova u zglobovima i mišićima, češće se razboljevaju i duže oporavljaju. Nalazi su im obično uredni. Dr Lipman osmislio je šestonedeljni program koji uklanja osjećaj potrošenosti i tegobe koje ga prate. Program povezuje dostignuća zapadnjačke

medicine s mudrošću alternativnih pristupa, recepte za ukusna jela od organskih namirnica, vježbe iscjeljujuće joge, uputstva za kvalitetniji san te plan uzimanja dodataka ishrani.

Svi savjeti su brižljivo osmišljeni kako bi bili prihvatljivi savremenom čovjeku kome je vrijeme dragocjeno.

Dr Lipman je autor nekoliko knjiga slične tematike, a 2010. razvio je liniju kvalitetnih dodataka ishrani i zdravstvenih programa. Posvećen je tome da se njegovim pacijenti trajno osjećaju dobro, umjesto da im pomogne brzo i privremeno.

Ž.G.B

S Putevima otputujte na godišnji odmor, jer ćete imati dovoljno sadržaja za čitanje da njime ispunite cijele praznine

KONGRESI

NOVEMBAR 2013 – MART 2014.

5TH INTERNATIONAL CANCER CONTROL CONGRESS

NOVEMBER 3RD TO 6TH PERU / LIMA
ONCOLOGY

Contact: Conference Secretariat, International
Conference Services Ltd.

Phone: 604-681-2153

Fax: 604-681-1049

Email: iccc2013@icsevents.com

Website: <http://www.iccc5.com/>

EUROGIN 2013: EUROPEAN RESEARCH ORGANISATION ON GENITAL INFECTION & NEOPLASIA Congress

NOVEMBER 3RD TO 6TH ITALY / FLORENCE
INFECTIOUS DISEASE

Contact: Leonardo Visani, Registration Office, NeT
Congress & Education

Phone: 011-39-55-336-1340

Fax: 011-39-55-303-3895

Email: eurogin2013@netcongresseducation.com

Website: <http://www.eurogin.com/2013/>

15TH WORLD CONGRESS OF PSYCHO-ONCOLOGY AND PSYCHOSOCIAL ACADEMY

NOVEMBER 4TH TO 8TH NETHERLANDS /
ROTTERDAM ONCOLOGY, PSYCHIATRY

Contact: International Psycho-Oncology Society

Phone: 434-293-5350

Fax: 434-977-1856

Email: info@ipos-society.org

Website: <http://www.ipos-society.org/ipos2013/>

2013 EUROPEAN SCIENTIFIC CONFERENCE ON APPLIED INFECTIOUS DISEASE EPIDEMIOLOGY (ESCAIDE)

NOVEMBER 5TH TO 7TH SWEDEN /
STOCKHOLM INFECTIOUS DISEASE

Contact: European Centre for Disease Prevention
and Control

Email: escaide.conference@ecdc.europa.eu

Website: http://ecdc.europa.eu/en/ESCAIDE/Pages/ESCAIDE2011_Home.aspx

ESH INTERNATIONAL CONFERENCE ON HAEMATOLOGICAL DISORDERS IN THE ELDERLY

NOVEMBER 6TH TO 7TH SPAIN / BARCELONA
HEMATOLOGY

Contact: Ghyslaine Lebougault, Manager, European
School of Haematology

Phone: 011-33-1-5727-6739

Fax: 011-33-1-5727-6838

Email: ghyslaine.lebougault@univ-paris-diderot.fr

Website: <http://www.esh.org/conference/esh-international-conference-on-haematological-disorders-in-the-elderly/>

11TH WORLD CONGRESS ON INSULIN RESISTANCE, DIABETES & CARDIOVASCULAR DISEASE

NOVEMBER 7TH TO 9TH CALIFORNIA / LOS
ANGELES ENDOCRINOLOGY

Contact: Metabolic Endocrine Education Foundation

Phone: 818-342-1889

Fax: 818-342-1538

Website: <http://wcir.org/>

13TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON CANCER-INDUCED BONE DISEASE

NOVEMBER 7TH TO 9TH FLORIDA / MIAMI
ONCOLOGY, ORTHOPEDICS

Contact: International Bone & Mineral Society

Phone: 312-321-5113

Fax: 312-673-6934

Email: info@ibmsonline.org

Website: <http://www.ibmsonline.org/index.php?mo=cm&op=ld&fid=177>

1ST INTERNATIONAL PRIMARY IMMUNODEFICIENCIES CONGRESS (IPIC)

NOVEMBER 7TH TO 8TH PORTUGAL / ESTORIL
IMMUNOLOGY/ALLERGY

Contact: IPIC 2013 Secretariat

Email: ipic@ipopi.org

Website: <http://www.ipic2013.com/>

2013 WORLD CONGRESS ON INTEGRATED CARE

NOVEMBER 7TH TO 9TH SINGAPORE / SINGAPORE OTHER SPECIALTIES
 Contact: Kevin Poh, APM, Kenes Asia
 Phone: 011-65-6292-4710
 Fax: 011-65-6292-4721
 Email: worldcongress2013@kenes.com
 Website: <http://www.integratedcareconference.sg/>

EUROPEAN ASSOCIATION OF NEUROSURGICAL SOCIETIES ANNUAL MEETING 2013

NOVEMBER 11TH TO 14TH ISRAEL / TEL AVIV NEUROLOGY
 Contact: Alizah Davis, APM, Kenes International
 Phone: 011-41-22-908-0488
 Fax: 011-41-22-906-9140
 Email: eans2013@kenes.com
 Website: <http://www.kenes.com/eans2013>

23RD EUROPEAN CHILDHOOD OBESITY GROUP (ECOG) CONGRESS

NOVEMBER 13TH TO 15TH UNITED KINGDOM / LIVERPOOL OTHER SPECIALTIES, PEDIATRICS
 Contact: ECOG
 Phone: 011-32-2-894-9627
 Email: info@ecog-obesity.eu
 Website: <http://www.ecog-obesity.eu/>

6TH EUROPEAN PUBLIC HEALTH CONFERENCE

NOVEMBER 13TH TO 16TH BELGIUM / BRUSSELS OTHER SPECIALTIES
 Contact: European Public Health Association (EUPHA)
 Email: conference-coordinator@eupha.org
 Website: http://www.eupha.org/site/upcoming_conference.php?conference_page=341

4TH INTERNATIONAL DIABETIC FOOT CONFERENCE

NOVEMBER 14TH TO 15TH UNITED ARAB EMIRATES / DUBAI ENDOCRINOLOGY,

INFECTIOUS DISEASE

Contact: Eyad Zerba , Project Executive , MCI Middle East
 Phone: 011-971-4-311-6300
 Fax: 011-971-4-311-6301
 Email: ldfc@mci-group.com
 Website: <http://www.idfc.ae/>

MULTIDISCIPLINARY TREATMENT OF CNS (BRAIN) TUMORS

NOVEMBER 17TH TO 19TH BELGIUM / BRUSSELS NEUROLOGY, ONCOLOGY, RADIOLOGY/IMAGING
 Contact: European Society for Radiotherapy & Oncology
 Phone: 011-32-2-775-9340
 Fax: 011-32-2-779-5494
 Email: education@estro.org
 Website: <http://www.estro-education.org/courses/Pages/Brussels2013.aspx>

1ST ANNUAL INTERNATIONAL CONFERENCE ON PHARMACOLOGY & PHARMACEUTICAL SCIENCES (PHARMA 2013)

NOVEMBER 18TH TO 19TH THAILAND / BANGKOK CLINICAL PHARMACOLOGY
 Contact: Mr Elizar Sto Domingo , Conference Secretariat , Global Science and Technology Forum Pte Ltd
 Phone: 011-65-6237-0166
 Email: info@pharma-conf.org
 Website: <http://www.pharma-conf.org/index.html>

13TH INTERNATIONAL FORUM ON MOOD & ANXIETY DISORDERS: IFMAD 2013

November 20th to 22nd Monaco / Monte Carlo Psychiatry
 Contact: Organizing Secretariat, Publi Créations
 Phone: 011-377-9797-3555
 Fax: 011-377-9797-3550
 Email: ifmad@publiccreations.com
 Website: <http://www.ifmad.org/>

8TH INTERNATIONAL EUROPEAN SCHOOL OF SURGICAL ULTRASONOGRAPHY (ESSU) COURSE

NOVEMBER 25TH TO 28TH ITALY / MILAN
RADIOLOGY/IMAGING, SURGERY
Contact: ESSU
Phone: 011-39-2-8224-4554 ext. 5965
Fax: 011-39-2-8224-4590
Email: info@essu.it
Website: <http://www.essu.it/>

2013 NEW FRONTIERS IN INTERVENTIONAL CARDIOLOGY WORKSHOP (NFIC)

NOVEMBER 27TH TO 29TH POLAND / KRAKOW
CARDIOLOGY
Contact: Offices of the Organizing Committee,
Department of Interventional Cardiology, Institute of
Cardiology, Jagiellonian University
Phone: 011-48-12-424-7181
Fax: 011-48-12-424-7184
Email: nfc2013@nfc.pl
Website: <http://www.nfc.pl/>

MODERN HYSTEROSCOPY

NOVEMBER 27TH TO 29TH BELGIUM / LEUVEN
OBSTETRICS/GYNECOLOGY
Contact: , European Academy of Gynaecological
Surgery
Phone: 011-32-16-629-629
Fax: 011-32-16-629-639
Website: [http://www.europeanacademy.org/course/
Workshop-on-Modern-Hysteroscopy](http://www.europeanacademy.org/course/Workshop-on-Modern-Hysteroscopy)

IMUKA 2013 CURRENT CONCEPTS IN ORTHOPAEDIC PATHOLOGY

November 28th to 30th Netherlands / Maastricht
Orthopedics
Contact: Susan Verkou , Pauwels Congress
Organisers
Phone: 011-31-43-325-4908
Email: s.verkou@pauwelspc.nl
Website: <http://www.foundationima.eu/en/75/Home>

2013 WORLD DIABETES CONGRESS (WDC)

DECEMBER 2ND TO 6TH AUSTRALIA /
MELBOURNE ENDOCRINOLOGY
Contact: Victoria Lopez, Marketing and
Communications Officer, International Diabetes
Federation (IDF)
Phone: 011-32-254-3163-1737
Email: Victoria.Lopez-Barrantes@idf.org
Website: <http://www.worlddiabetescongress.org/>

7TH EUROPEAN COLORECTAL CONGRESS

DECEMBER 2ND TO 5TH SWITZERLAND / ST.
GALLEN GASTROENTEROLOGY
Contact: Daniela Marx , Director, Congress
Management , Medkongress AG
Phone: 011-41-71-282-0600
Fax: 011-41-71-282-0609
Email: info@medkongress.ch
Website: <http://www.colorectalsurgery.eu/>

11TH INTERNATIONAL CONGRESS OF DERMATOLOGY

DECEMBER 4TH TO 7TH INDIA / NEW DELHI
DERMATOLOGY
Contact: All India Institute of Medical Sciences
Phone: 011-91-11- 2659-3217 / 2659-4224
Fax: 011-91-11-2658-8663
Website: <http://icddelhi2013.com/>

BIT 5TH INTERNATIONAL CONGRESS OF CARDIOLOGY-2013

DECEMBER 4TH TO 5TH ITALY / ROME
CARDIOLOGY
Contact: Ruby, BIT's 5th International Congress of
Cardiology-2013, BIT
Phone: 011-86-411-847-9960 ext. 9898
Fax: 011-86-411-8479-9609 ext. 836
Website: <http://www.bitlifesciences.com/icc2013/>

2013 RHINOFORUM

DECEMBER 6TH TO 7TH POLAND / WARSAW
OTOLARYNGOLOGY

Contact: Association for the Development of Rhinology "Polish Rhinology"
 Fax: 011-48-22-203-4620
 Email: info@forumrynologiczne.pl
 Website: <http://rhinoforum.pl/>

4TH EUROPEAN FOOT & ANKLE SOCIETY (EFAS) ADVANCED SYMPOSIUM

DECEMBER 6TH TO 7TH UNITED KINGDOM / EDINBURGH ORTHOPEDICS
 Contact: EFAS
 Phone: 011-353-1-230-2591
 Email: efas@eventplus.ie
 Website: <http://www.efas.co.uk/congresses.asp>

20TH WORLD CONGRESS ON PARKINSON'S DISEASE AND RELATED DISORDERS

December 8th to 11th Switzerland / Geneva
 Neurology
 Contact: Kenes International
 Phone: 011-41-22-908-0488
 Fax: 011-41-22-906-9140
 Email: parkinson@kenes.com
 Website: <http://www2.kenes.com/parkinson/Pages/Home.aspx>

6TH WORLD CONGRESS OF NEUROENDOSCOPY

DECEMBER 8TH TO 11TH INDIA / MUMBAI
 NEUROLOGY
 Contact: Vama Events
 Phone: 011-91-22-2438-3498
 Fax: 011-91-22-2438-3499
 Website: <http://neuroendoscopy2013.com/>

17TH ANNUAL MEETING OF THE EUROPEAN ASSOCIATION OF CARDIOVASCULAR IMAGING (EACVI)

DECEMBER 11TH TO 14TH TURKEY / ISTANBUL
 CARDIOLOGY
 Contact: European Society of Cardiology
 Phone: 011-33-4-9294-7600

Fax: 011-33-4-9294-8622
 Website: <http://www.escardio.org/congresses/euroecho2013/Pages/welcome.aspx?hit=wca>

2013 EUROECHO-IMAGING

DECEMBER 11TH TO 14TH TURKEY / ISTANBUL
 CARDIOLOGY
 Contact: European Society of Cardiology
 Phone: 011-33-4-9294-7600
 Fax: 011-33-4-9294-8622
 Website: <http://www.escardio.org/congresses/euroecho2013/Pages/welcome.aspx>

8TH EUROPEAN WORKSHOP ON IMMUNE-MEDIATED INFLAMMATORY DISEASES

DECEMBER 11TH TO 13TH GERMANY / BAMBERG IMMUNOLOGY/ALLERGY, RHEUMATOLOGY
 Contact: MediCongress
 Email: info@medicongress.com
 Website: <http://www.ewimid.com/>

16TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON DIALYSIS ADVANCES IN CHRONIC KIDNEY DISEASE

JANUARY 22ND TO 24TH NEVADA / LAS VEGAS
 NEPHROLOGY
 Contact: Ingrid Adelsberger, Renal Research Institute
 Phone: 646-672-4059
 Fax: 646-672-4174
 Email: iadelsberger@rriny.com
 Website: <http://www.renalresearch.com/RR/Conference/index.htm>

2014 PROGRESS AND CONTROVERSIES IN GYNECOLOGIC ONCOLOGY CONFERENCE

JANUARY 24TH TO 25TH SPAIN / BARCELONA
 OBSTETRICS/GYNECOLOGY, PATHOLOGY, RADIOLOGY/IMAGING, SURGERY
 Contact: prIME Oncology
 Email: gyncongress2014@prIMEoncology.org

Website: http://www.primeoncology.org/live_education/solid_tumor/gyncongress2014.aspx

15TH INTERNATIONAL COLORECTAL FORUM

JANUARY 26TH TO 28TH SWITZERLAND /
VERBIER GASTROENTEROLOGY
Contact: Congress Organizer, M&S Event Services SA
Phone: 011-41-27-771-8585
Fax: 011-41-27-771-8586
Email: icf@ms-event.ch
Website: <http://www.icf-colorectal.com/>

MRI OF THE JOINTS

JANUARY 27TH TO 31ST AUSTRIA / VIENNA
RADIOLOGY/IMAGING
Contact: Walter Rijsselaere, Department of
Radiology , UZ Brussel
Phone: 011-32-2-477-5322
Fax: 011-32-2-477-5622
Email: walter.rijsselaere@uzbrussel.be
Website: http://www.emricourse.org/ms1_2014.html

16TH CONGRESS OF THE EUROPEAN SOCIETY FOR SEXUAL MEDICINE (ESSM)

JANUARY 29TH TO FEBRUARY 1ST TURKEY /
ISTANBUL OBSTETRICS/GYNECOLOGY, OTHER
SPECIALTIES, UROLOGY
Contact: CPO Hanser Service
Phone: 011-49-40-670-8820
Fax: 011-49-40-670-3283
Email: essm@cpo-hanser.de
Website: <http://www.essm-congress.org/>

2ND INTERNATIONAL CONFERENCE ON NUTRITION AND GROWTH

JANUARY 30TH TO FEBRUARY 1ST SPAIN /
BARCELONA NUTRITION
Contact: Vanessa Fisher, APM, Kenes International
Phone: 011-41-22-908-0488
Fax: 011-41-22-906-9140
Email: ngc@kenes.com
Website: <http://www.kenes.com/nutrition-growth>

7TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON ADVANCED TECHNOLOGIES & TREATMENTS FOR DIABETES

FEBRUARY 5TH TO 8TH AUSTRIA / VIENNA
ENDOCRINOLOGY
Contact: Tammy Lessick, Kenes International
Phone: 011-41-22-908-0488
Fax: 011-41-22-906-9140
Email: attd@kenes.com
Website: <http://www.kenes.com/attd>

2014 JOINT INTERVENTIONAL MEETING

FEBRUARY 13TH TO 15TH ITALY / ROME
ORTHOPEDECS, RHEUMATOLOGY
Contact: Organizing Secretariat, Victory Project
Congressi srl
Phone: 011-39-2-8905-3524
Email: info@victoryproject.it
Website: <http://www.jim-vascular.com/>

3RD GLOBAL CONGRESS FOR CONSENSUS IN PEDIATRICS & CHILD HEALTH

FEBRUARY 13TH TO 16TH THAILAND /
BANGKOK PEDIATRICS
Contact: Karen Davidson, Conference secretariat,
Paragon Conventions
Phone: 011-41-22-533-0948
Fax: 011-41-22-580-2953
Email: cip@cipediatics.com
Website: <http://www.cipediatics.org/>

3RD INTERNATIONAL MEETING ON CARDIAC PROBLEMS IN PREGNANCY

FEBRUARY 20TH TO 23RD ITALY / VENICE
CARDIOLOGY, OBSTETRICS/GYNECOLOGY
Contact: Shirley Dinenson, Conference Secretariat,
Paragon Conventions
Phone: 011-41-22-533-0948
Fax: 011-41-22-580-2953
Email: secretariat@cppcongress.com
Website: <http://www.cppcongress.com/>

9TH CONGRESS OF EUROPEAN CROHN'S & COLITIS ORGANISATION (ECCO)

FEBRUARY 20TH TO 22ND DENMARK / COPENHAGEN GASTROENTEROLOGY
 Contact: European Crohn's and Colitis Organisation
 Phone: 011-43-1-710-2242-0
 Fax: 011-43-1-710-2242-001
 Email: ecco@ecco-ibd.eu
 Website: <https://www.ecco-ibd.eu/>

22ND EUROPEAN CONGRESS OF PSYCHIATRY

MARCH 1ST TO 4TH GERMANY / MUNICH PSYCHIATRY
 Contact: Adina Siperman, APM, Kenes International
 Phone: 011-41-22-908-0488
 Fax: 011-41-22-906-9140
 Email: epa@kenes.com
 Website: <http://www.epa-congress.org/>

2ND INTERNATIONAL SYMPOSIUM OF PROBIOTICS & PREBIOTICS IN PEDIATRICS

MARCH 7TH TO 9TH TURKEY / ANTALYA FAMILY MEDICINE, GASTROENTEROLOGY, IMMUNOLOGY/ALLERGY, INFECTIOUS DISEASE, NUTRITION, PEDIATRICS
 Contact: IS3P Organizing Secretariat, Serenas Group
 Phone: 011-90-312-440-5011
 Fax: 011-90-312-441-4562
 Email: is3p@serenas.com.tr
 Website: <http://www.is3p.org/>

34TH INTERNATIONAL SYMPOSIUM ON INTENSIVE CARE & EMERGENCY MEDICINE

MARCH 18TH TO 21ST BELGIUM / BRUSSELS EMERGENCY MEDICINE
 Contact: Erasme University Hospital, Université Libre de Bruxelles
 Email: sympicu@ulb.ac.be
 Website: <http://www.intensive.org/index.asp>

10TH WORLD CONGRESS ON BRAIN INJURY

MARCH 19TH TO 23RD CALIFORNIA / SAN FRANCISCO NEUROLOGY, PSYCHIATRY
 Contact: Margaret Roberts, MCC Association Mgt.
 Phone: 703-960-0027
 Fax: 703-960-6603
 Email: mjroberts@aol.com
 Website: <http://www.internationalbrain.org/congress-page-tenth-world-congress-on-brain-injury/>

9TH EUROPEAN BREAST CANCER CONFERENCE (EBCC-9)

MARCH 19TH TO 21ST UNITED KINGDOM / GLASGOW ONCOLOGY
 Contact: ECCO - European CanCer Organisation
 Phone: 011-32-2-775-0201
 Fax: 011-32-2-775-0200
 Website: <http://www.ecco-org.eu/Events/EBCC9.aspx>

11TH WORLD CONGRESS OF INTERNATIONAL HEPATO-PANCREATO-BILIARY ASSOCIATION: IHPBA WORLD CONGRESS 2014

MARCH 23RD TO 27TH SOUTH KOREA / SEOUL OTHER SPECIALTIES
 Contact: IHPBA 2014 Seoul Secretariat, InSession International Convention Services
 Phone: 011-82-2-3452-7260
 Fax: 011-82-2-521-8683
 Email: ihpba2014@insession.co.kr
 Website: http://www.ihpba.org/index.php?option=com_content&view=article&id=23

9TH INTERNATIONAL CONGRESS ON AUTOIMMUNITY

MARCH 26TH TO 30TH FRANCE / NICE IMMUNOLOGY/ALLERGY, RHEUMATOLOGY
 Contact: Anna Varsanyi, APM, Kenes International
 Phone: 011-41-22-908-0488
 Fax: 011-41-22-906-9140
 Email: autoimmunity@kenes.com
 Website: <http://www.kenes.com/autoimmunity>

VII SIMPOZIJUM

O BOLESTIMA ŠTITNE ŽLIJEZDE

**BOLESTI ŠTITNE ŽLIJEZDE U
DJEČIJEM
UZRASTU**

ORGANIZATORI
DRUŠTVO DOKTORA MEDICINE REPUBLIKE SRPSKE
UDRUŽENJE TIREOLOGA

CENTAR ZA ŠTITNU ŽLIJEZDU BANJA LUKA

BANJALUKA 4-6. OKTOBAR 2013.

www.stitnazlijezda.com

Pravi potez
u pravo vrijeme!

Donecept®
donepezil

Actavis